

**T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**CERRAHİ HEMŞİRELİĞİ ALANINDA YÜKSEK LİSANS TEZ
ÇALIŞMASINI TAMAMLAYAN BİREYLERİN TEZ
ÇALIŞMASI SIRASINDA KARŞILAŞTIKLARI
GÜÇLÜKLERİN BELİRLENMESİ**

MEHMET EREN GÖKÇEN

**Hemşirelik Anabilim Dalı
Tezli Yüksek Lisans Programı**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GAZİANTEP

2018

T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

CERRAHİ HEMŞİRELİĞİ ALANINDA YÜKSEK LİSANS TEZ
ÇALIŞMASINI TAMAMLAYAN BİREYLERİN TEZ
ÇALIŞMASI SIRASINDA KARŞILAŞTIKLARI
GÜÇLÜKLERİN BELİRLENMESİ

MEHMET EREN GÖKÇEN

Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin
Hemşirelik Anabilim Dalı'nın
Tezli Yüksek Lisans Programı İçin Öngördüğü
YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Ayla YAVA

GAZİANTEP
2018

T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Hemşirelik Anabilim Dalı Hemşirelik Yüksek Lisans öğrencisi Mehmet Eren GÖKÇEN tarafından hazırlanan “**Cerrahi Hemşireliği Alanında Yüksek Lisans Tez Çalışmasını Tamamlayan Bireylerin Tez Çalışması Sırasında Karşılaştıkları Güçlüklerin Belirlenmesi**” başlıklı tez, 09.01.2018 tarihinde yapılan savunma sonucunda aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

<u>Görevi</u>	<u>Unvanı Adı Soyadı</u> <u>Kurumu/Üniversitesi</u>	<u>İmzası:</u>
Tez Danışmanı/ Jüri Başkanı	: Prof. Dr. Ayla YAVA Hasan Kalyoncu Üniversitesi SBF	
Jüri Üyesi	: Doç. Dr. Meral ÖZKAN İnönü Üniversitesi SBF	
Jüri Üyesi	: Yrd. Doç. Dr. Çiğdem KÖÇKAR Hasan Kalyoncu Üniversitesi SBF	

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ayla YAVA
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Lisans ve yüksek lisans eğitimimde ve tez çalışmamın her aşamasında bilgi ve tecrübesini her an yanımda hissettiğim ve her türlü manevi desteğini esirgemeyen çok değerli danışman hocam Sayın **Prof. Dr. Ayla YAVA** 'ya,

Lisans ve yüksek lisans eğitimim sırasında bilgileriyle her zaman yol gösterici ve yardımcı olan, kendilerinden çok şey öğrendiğim değerli hocalarım Sayın **Prof. Dr. Tülay ORTABAĞ** ve **Yrd. Doç. Dr. Çiğdem KÖÇKAR**'a

Her zaman destek ve sevgisini hissettiğim sevgili aileme,

İlgi ve desteğiyle hep yanımda olup maddi ve manevi anlamda beni hiç yalnız bırakmayan sevgili eşim **Merve GÖKÇEN**'e,

Çalışma sürecinde, yardım ve desteğini esirgemeyen **Arş. Gör. İsmail AKSU**'ya en içten teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

CERRAHİ HEMŞİRELİĞİ ALANINDA YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASINI TAMAMLAYAN BİREYLERİN TEZ ÇALIŞMASI SIRASINDA KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLERİN BELİRLENMESİ

**Mehmet Eren GÖKÇEN, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Tezli Yüksek Lisans, Gaziantep, 2018**

Bu çalışma cerrahi hemşireliği alanında yüksek lisans tez çalışmasını tamamlayan bireylerin tez çalışması sırasında karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini 2010-2016 yılları arasında Sağlık Bilimleri Enstitülerinin Hemşirelik Ana Bilim Dalı veya Cerrahi Hemşireliği Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programlarında tez çalışmasını cerrahi hemşireliği alanında tamamlamış olan bireyler oluşturdu. Ulusal tez merkezinden bu alanda tamamlanmış 85 tez çalışması olduğu tespit edildi. Örneklemini ise e-posta yolu ile çevrimiçi gönderilen tez anket formunu tamamlayan 42 kişi oluşturdu. Verilerin analizi, araştırmanın tanımlayıcı değişkenleri (katılımcıların tanıtıcı özelliklerinin dağılımı, tez çalışmalarını yaptıkları üniversitenin ve tez araştırmasının tanıtıcı özelliklerinin dağılımı) sayı ve yüzde (%) olarak hesaplandı. Tez Sürecinde Yaşadıkları Güçlükleri Belirlemeye yönelik anket sorularının verilerinin gösteriminde sayı ve yüzde (%) değerleri kullanıldı. Tanıtıcı özellikler ile anket sorularının karşılaştırılmasında Ki Kare ve Fisher's Kesin Ki Kare testleri yapıldı. İstatistiksel anlamlılık için $p < 0.05$ değeri alındı. Çalışma sonucunda katılımcılar tezin tüm aşamalarında güçlük yaşadıklarını belirttiler. Tez çalışmasının cerrahi alanda yapılmasından kaynaklanan hastanın tıbbi durumu, hemşirelerin iş yoğunluğu ve ailelere ulaşmak ile ilgili tüm katılımcılar güçlük yaşadıklarını ifade ettiler. Daha önce bilimsel araştırma yapmış olmak, tez süreci ile ilgili eğitim almış olmak, üniversitede istatistik biriminin olması, yaşanan güçlükleri azalttı.

Anahtar Kelimeler: Cerrahi, Hemşirelik, Cerrahi Hemşireliği, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Bilim Dalı, Zorluklar, Güçlükler.

ABSTRACT

DETERMINING THE DIFFICULTIES ENCOUNTERED BY INDIVIDUALS HAVING POSTGRADUATE THESIS COMPLETED IN THE FIELD OF SURGICAL NURSING DURING THE THESIS STUDY

The descriptive study was conducted in order to determine the difficulties encountered by individuals, who completed their postgraduate thesis study in the field of surgical nursing, during the thesis study. The population of the study consisted of the individuals who completed their thesis study in the field of surgical nursing within Masters with Thesis Programs in the Nursing Department or Surgical Nursing Department within the Institutes of Health Sciences between 2010 and 2016. It has been found from the national thesis center that there are 85 thesis studies completed in this field. The sample of the study consisted of 42 individuals who completed the online thesis questionnaire sent through email. In the data analysis, descriptive variables of the study were calculated as number and percentage (%) (the distribution of the descriptive characteristics of the participants, the distribution of the descriptive characteristics of the thesis study and the universities, where the thesis studies were carried out). Number and percentage (%) values were used in showing the data of the survey questions determining the Difficulties Encountered during Thesis Process. In order to compare the descriptive characteristics and the survey questions; Chi-square and Fisher's Exact Chi-square tests were performed. The value of $p < 0.05$ was accepted for statistical significance. As a result of the study, the participants stated that they encountered difficulties in all the stages of their thesis. All the participants stated that they had difficulties concerning the medical condition of the patient, work intensity of the nurses and reaching to the families as the thesis studies were conducted in the surgical field. Conducting the scientific research previously, receiving training on the process of thesis, and studying at the statistics department in the university decreased the difficulties experienced.

Keywords: Surgery, Nursing, Surgical Nursing, Institute of Health Sciences, Department of Surgical Diseases Nursing, Discipline of Surgical Diseases Nursing, Challenges, Difficulties

İÇİNDEKİLER

TEZ SAVUNMA TUTANAĞI	
TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TEZ ETİK BİLDİRİM SAYFASI.....	v
ÇİZELGE DİZİNİ.....	vi
TABLO DİZİNİ.....	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	viii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	2
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Hemşireliğin Tanımı.....	3
2.1.1. Hemşirelikte Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Tarafından Tanımlanan Ana Bilim Dalları ve Bilim Dalları.....	4
2.2. Cerrahi Hemşireliği.....	4
2.2.1. Çalışma Alanları.....	5
2.2.2. Branşlaşma.....	5
2.3. Yüksek Lisans Eğitimi.....	5
2.4. Hemşirelikte Lisans Üstü Eğitimi.....	6
2.5. Devlet ve Vakıf Üniversitelerinde Hemşirelik Yüksek Lisans Programı Sayıları.....	7
2.6. Hemşirelikte Yüksek Lisansın Amacı.....	7
2.7. Hemşirelik Araştırmalarının Amacı ve Önemi.....	8
2.8. Tezin Bölümleri.....	9
2.9. Tez Süreci.....	10
3. GEREÇ YÖNTEM.....	11
3.1. Araştırma Tasarımı.....	11
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	11
3.3. Araştırmanın Yeri ve zamanı.....	11
3.4. Araştırmanın Uygulanması.....	11
3.5. Veri toplama Araçları.....	12
3.6. Verilerin istatistiksel analizi.....	14
4. BULGULAR.....	18
5. TARTIŞMA.....	29
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	34
6.1. SONUÇLAR.....	34
6.2. ÖNERİLER.....	37
6.3. SINIRLILIKLAR.....	38
KAYNAKLAR.....	39
EKLER.....	42
Ek 1. Enstitü Yönetim Kurulu Kararı	
Ek 2. Etik Kurul Onay Formu	
Ek 3. Etik Kurul Kararı	
Ek 4. Veri Toplama Formu	
Ek 5. Gönüllüleri Bilgilendirme Formu	
Ek 6. İntihal Raporu	
Ek 7. Kısa Özgeçmiş	

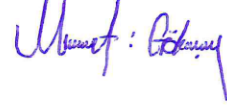

TEZ ETİK BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Cerrahi Hemşireliği Alanında Yüksek Lisans Tez Çalışmasını Tamamlayan Bireylerin Tez Çalışması Sırasında Karşılaştıkları Güçlüklerin Belirlenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımda, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve onurumla doğrularım.

08.01.2018

Mehmet Eren GÖKÇEN

ÇİZELGE DİZİNİ

Çizelge 1: Hemşirelik yüksek lisans programı öğrenci ve mezun sayıları (1994-2016).....	7
Çizelge 2: Tezin Bölümleri	9
Çizelge 3: Araştırma Anket Formunun DAVIS Tekniğine Göre 5 Uzman Görüşünün Puanları	15

TABLO DİZİNİ

Tablo 4.1: Katılımcıların tanıtıcı özelliklerinin dağılımı.....	18
Tablo 4.2: Katılımcıların Tez Çalışmalarını Yaptıkları Üniversitenin ve Tez Araştırmasının Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı.....	19
Tablo 4.3: Katılımcıların Tezin Hazırlık Aşamasına İlişkin Yanıtlarının Dağılımı.....	20
Tablo 4.4: Katılımcıların Tezin Uygulanması ve Veri Toplama Aşamasına İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	21
Tablo 4.5: Katılımcıların Tezin İstatistik Aşamasına İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	22
Tablo 4.6: Katılımcıların Tezin Yazım Aşamasına İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	23
Tablo 4.7: Tezden Önce Bilimsel Araştırma Yapma Durumunun Tez Sürecinde Etkilediği Durumların Karşılaştırılması	24
Tablo4.8: Danışman Unvanı Durumunun Tez Sürecinde Etkilediği Durumların Karşılaştırılması.....	26
Tablo 4.9: Tez Yapılan Üniversitede İstatistik Birimi Olma Durumunun Tez Sürecinde Etkilediği Durumların Karşılaştırılması	27
Tablo 4.10: Tez Dönemine Geçmeden Tez Süreci ile İlgili Eğitim Alma Durumunun Tez Sürecinde Etkilediği Durumların Karşılaştırılması	28

SİMGELER VE KISALTMALAR

AD: Anabilim Dalı

AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemi

ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı

ANA: American Nurses Association

BD: Bilim Dalı

ICN: International Council of Nurses

KGİ: Kapsam Geçerliliği İndeksi

THD: Türk Hemşireler Derneği

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

1. GİRİŞ

Lisansüstü eğitim, araştırmalar yaparak bilime katkıda bulunmayı, toplumun ihtiyaçlarını karşılamayı, bu alanda bilim insanı ve öğretim elemanı yetiştirmeyi hedefleyen eğitim ve öğretim faaliyeti olarak tanımlanmaktadır. Yüksek lisans eğitimi ise lisans eğitimi tamamlandıktan sonra belirli bilim dallarında eğitime devam etmeyi, sonrasında bir bilim dalında uzmanlaşmayı ve ustalaşmayı hedefleyen bir eğitim sistemidir. Lisansüstü eğitim, ders ve tez dönemlerinden oluşan bir süreci içermektedir. Ders aşamasında raporlar ve sunumlar hazırlanmakta ardından tez dönemine geçilmektedir. Bu süreçte öğrencilerden tez hazırlamaları istenmektedir (1).

Sağlık Bilimleri Enstitülerinin yüksek lisans programlarına kayıtlı öğrenciler, tez aşamasına geldiklerinde kendilerini yeni, alışık olmadıkları rol, beklenti, bilgi, uygulama ve araştırma sürecine ilişkin çeşitli ihtiyaçlar içinde bulmaktadırlar. Yüksek lisans veya doktora derecesi almak için öğrenciler; araştırmanın her aşamasında, zamanı yönetmek, tezini baştan sona geliştirmek ve sonuçlandırabilme sorumluluğunu üstlenmek, araştırma raporlarını yazıp, jüri önünde sunmak, tezinde özgün bilimsel bilgiye ulaşmaya çalışmak konularında yetkinliklerini göstermek zorundadır (2).

Yüksek lisans eğitiminin ders dönemini başarıyla tamamlayan öğrencinin tez dönemine ilişkin bilgi ve beceriyi edinmesi hedeflenir. Tez, öğrencilere en yüksek entellektüel becerileri öğreten bir öğrenme görevidir. Bu görev öğrenciye tezin en iyi nasıl yazılacağını öğretmektedir. İyi planlanmamış, yeteri kadar özen gösterilmemiş, danışmanlık aşamasında kopukluk olan bir tez zamanında tamamlanamamakta veya içerik olarak yeterli doygunlukta olamamaktadır. Tez sürecinde gereken ilerleme gerçekleşmez ise tezin değerlendirilmesi öğrenci ve danışman açısından zorlaşmaktadır. Bu durum tezin zamanında bitirilmemesi yanında tezin kalitesini de olumsuz etkilemektedir. Tez öğrencileri karşılaştıkları zorlukların çözümü için danışmanları yanında enstitülerinden de destek almakta, ancak bu destek tezin zamanında ve kaliteli bir şekilde tamamlanmasında her zaman yeterli olamamaktadır (2).

Cerrahi hemşireliği alanında yüksek lisans tez çalışması yapan öğrenciler araştırmada veri toplama ve uygulama alanı olarak çoğunlukla hastanelerin cerrahi kliniklerini kullanmaktadır. Cerrahi klinikler yoğun iş gücünün bulunduğu hasta, hasta yakını ve sağlık personeline yönelik çeşitli riskleri barındıran dinamik ünitelerdir. Bu durum veri toplama ve

tezin uygulama aşamasında çeşitli sorunlara yol açabilmektedir. Yukarda belirtilen nedenlerin yanı sıra cerrahi hemşireliği alanında tez yapılmasından kaynaklanan zorluklar çok fazla emek ve çalışma gerektiren yüksek lisans tezlerinin daha kaliteli olmasını, hemşirelik bilim ve uygulamasına daha güçlü kanıtlar sunulabilmesini de zorlaştırabilmektedir.

Cerrahi Hemşireliği alanında tez çalışması yapan öğrencilerin tez çalışması sırasında deneyimledikleri güçlüklerin belirlenmesi konusunda yeterli çalışma bulgusuna rastlanmamıştır. Bu alanda yüksek lisans tez çalışması yapan öğrencilerin karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesiyle ğretim elemanı, tez uygulama alanı ve enstitülere yönelik önerilerin oluşturulması mümkün olabilecektir. Aynı zamanda bu çalışma sonuçlarının hemşireliğin diğer alanlarında da yapılan tez çalışmaları için örnek teşkil edebileceği düşünülmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu alışma cerrahi hemşireliği alanında yüksek lisans tez çalışmasını tamamlayan bireylerin tez çalışması sırasında karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Hemşireliğin Tanımı

Uluslararası Hemşirelik Birliği' ne (ICN) göre hemşire, "her yaştan, ırktan, topluluktan bireylerin sağlık seviyesinin artırılması, hastalıkların önlenmesi, hastaların bakımını ve rehabilitasyonunu sağlayan bir sağlık profesyoneli. Çalışmalarında hemşirelik bakımını planlamak, sağlamak ve değerlendirmekte yetkilidir. Sağlık bakım ekibinin bir üyesi olarak görevli ve yeterlidir" şeklinde ifade edilmiştir (3).

Amerikan Hemşireler Birliği (ANA: American Nurses Association) hemşireyi, "sağlıklı ya da hasta bireylerin sosyal ve ekonomik durumlarına göre herhangi bir ayırım yapmadan kendi değerleri ve kararlarına saygı çerçevesinde, sağlık problemlerine yönelik mesleki uygulamalarını icra eden kişi" olarak tanımlamaktadır (www://nursingworld.org). ANA'ya göre, "hemşirelik sağlık ve yeteneklerin korunması, yükseltilmesi ve optimizasyonu, hastalık ve yaralanmaların önlenmesi, tanı ile acının hafifletilmesi ve insandaki cevabın tedavisi ve birey, aile, toplum ve popülasyon bakımının temsil edilmesidir" (4).

Türk Hemşireler Derneği (THD) Eğitim Komisyonununun 1981 yılında yapmış olduğu tanıma göre; "hemşirelik, bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını ve esenliğini koruma, geliştirme ve hastalık halinde iyileştirme amacına yönelik hemşirelik hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, uygulanması, değerlendirilmesinden, bu kişilerin eğitiminden sorumlu bilim ve sanattan oluşan bir sağlık disiplini". Bu tanımda hemşirelikte yer alan önemli nitelikler olarak:

- Önce sağlığa, daha sonra hastalığa yönelik hizmet verebilmesi,
- Hizmetin sistematik bir biçimde (süreç) gerçekleştirilmesi,
- Hizmet kapsamında bakımın yanı sıra eğitime de yer verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Ayrıca hemşireliğin toplumsal bir gereksinim ve bilim, sanattan oluşan bir meslek olduğu, vurgulanmaktadır (5).

Türkiye'de 1954 tarih ve 6283 numaralı Hemşirelik Kanunu'nda 2007 yılında yapılan değişiklik ile hemşire tanımı ve görevleri şu şekilde yer almıştır: "hemşireler; tabip tarafından acil haller dışında yazılı olarak verilen tedavileri uygulamak, her ortamda bireyin, ailenin ve toplumun hemşirelik girişimleri ile karşılanabilecek sağlıkla ilgili ihtiyaçlarını belirlemek ve

hemşirelik tanımlama süreci kapsamında belirlenen ihtiyaçlar çerçevesinde hemşirelik bakımını planlamak, uygulamak, denetlemek ve değerlendirmekle görevli ve yetkili sağlık personelidir” (6).

2.1.1. Hemşirelikte Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Tarafından Tanımlanan Ana Bilim Dalları ve Bilim Dalları

YÖK tarafından hemşirelik alanında lisansüstü eğitim verilen Anabilim ve Bili dalları; Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği, Hemşirelik Esasları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Psikiyatri Hemşireliği, Hemşirelikte Yönetim, Hemşirelik Öğretimi olmak üzere toplam dokuz tanedir (7).

2.2. Cerrahi Hemşireliği

Arapçadan köken alan “cerrahi” kelimesi cerh “yara” , cerrah “yara ile uğraşan kişi” kelimelerinin türetilmesi ile ortaya çıkmış bir kelimedir. Cerrahi Hemşireliği; *“hastanın sağlık ve iyiliğinin yeniden kazanılması ve sürdürülmesi için fiziksel, psikolojik ve sosyal gereksinimlerinin belirlenerek bilimsel bilgi üzerine kurulmuş hemşirelik faaliyetlerinin koordine edildiği ve kişiselleştirilmiş bakımın uygulandığı bir hemşirelik dalı”* dır (8). Cerrahi hemşireliği ameliyat öncesi, sırası ve sonrası olarak adlandırılan süreçte (perioperatif süreç) hastanın hemşirelik bakımını planlayan, uygulayan ve değerlendiren bir sağlık profesyoneli. Bu süreç çoğunlukla planlı cerrahi girişimleri içermekle birlikte cerrahi hastalıklarının alt birimlerinden olan acil servis başvurularını, acil cerrahi girişimleri ve gününbirlik cerrahi uygulamalarını da içine alan geniş bir alanda sürdürülen hemşirelik bakımını kapsar (9).

Günümüzde hemşirelik mesleği, teknolojik gelişmeler ve bilimsel çalışmaların getirdiği yeniliklerden yararlanılarak, insan sağlığına maksimum düzeyde fayda sağlamayı hedef edinen bir meslek grubu olmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda sağlık bilimlerinde sağlık hizmeti sunan insanların da uzmanlaşma gerekliliğini zorunlu kılmıştır. Dolaylı olarak cerrahi hemşireliği tanımı da değişmiş ve gelişmiştir.

2.2.1. Çalışma Alanları

Alanında uzmanlaşmış Cerrahi Hastalıkları Hemşiresi kamu ve tüm özel kuruluşlarının ameliyathane, pansuman, yara bakımı, stoma, cerrahi yoğun bakım ve acil servis gibi çeşitli cerrahi ünitelerde klinik sorumlusu, yönetici hemşire olarak çalışırlar. Ayrıca, üniversitelerde akademisyen olarak da çalışabilirler (10).

2.2.2. Branşlaşma

Sağlık hizmetlerindeki teknolojik gelişmeler ve sağlık sistemlerinde yapılan yenilikler neticesinde hemşireliğe yönelik ilk uzmanlaşma adımları 2011 yılı 27910 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan ‘Hemşirelik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’ ile ortaya çıkmıştır. Bu yönetmelikle çalışılan birime göre hemşirelere adlandırılma yapılmıştır. Cerrahi hemşireliği;

- Ameliyathane hemşiresi;
  - 1) steril (scrub) hemşire
  - 2) dolaşan (sirküle) hemşire,
- Stoma hemşiresi
- Yara Bakım Hemşiresi
- Yoğun bakım hemşiresi
- Acil servis hemşiresi, olarak branşlaşmıştır.

2.3. Yüksek Lisans Eğitimi

Yüksek lisans eğitimi lisans eğitimini tamamladıktan sonra alanında uzmanlaşmak için alınması gereken bir eğitim sistemidir. Yüksek lisans programları, tezli ve tezsiz programlar olmak üzere ikiye ayrılır. Tezli yüksek lisans programı öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneği kazanmasını sağlar. Yüksek lisans programlarına başvurabilmek için adaylardan lisans diploması ve senatonun belirlediği puan türüne göre en az 55 ALES puanına sahip olmaları istenir. Öğrenciler programa kabul edilirken ALES puanının %50’den az olmamak koşuluyla değerlendirmeye alınır. Yükseköğretim kurumları yüksek lisans programlarına ALES puanı dışında ek olarak lisans not ortalaması ve yazılı sınav ve/veya mülakat sonucunu

da değerlendirmeye alabilir. Tezli yüksek lisans programı toplam 21 krediden az olmamak koşuluyla en az 7 ders, 1 seminer ve tez çalışmasından oluşur. Tezli yüksek lisans programı bir eğitim öğretim dönemi 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla seminer dersi dahil en az 8 ders ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur. Öğrenci danışman atanmasını izleyen dönemden itibaren her yarıyıl tez dönemi için kayıt yaptırmak zorundadır (11).

2.4. Hemşirelikte Lisans Üstü Eğitimi

Hemşirelikte yüksek lisans eğitimi ilk kez 1968 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde başlamıştır. (12,13). Günümüzde bu tür programların sayısı giderek artmaktadır. Yüksek lisans eğitimi, tezli ve tezsiz olarak iki şekilde verilmektedir. Tezli yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört 4 yarıyıl olup, program en çok 6 yarıyıldan tamamlanır (11). Hemşirelikte yüksek lisans programlarının büyük bir çoğunluğu tezli programlardan oluşmaktadır (14). Çizelge 1'de 1994-1995 ile 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılları arasında üniversitelerde hemşirelik alanında yeni kayıt yaptıran, öğrenim gören ve mezun öğrenci sayıları yer almaktadır. Çizelge 1'e göre hemşirelik programlarında eğitim gören öğrenci sayısında yıllar içerisinde artış meydana gelmiştir.

Lisans sonrası eğitimin nitelik ve niceliği geliştikçe, hemşirelerin hasta bakımına ilişkin bilgi ve becerileri, liderlik, savunuculuk gibi rollerinin ön plana çıkacağı belirtilmektedir (15). Mezuniyet sonrası eğitimde kazanılan bilgi ve becerilerle hemşireler, mesleki felsefe, bilimsel yaklaşım ve çeşitli bakım modellerini klinik alanda uygulayabilmekte; hizmet alanında değişim için lider sağlık profesyoneli rolünü üstlenebilmektir (16).

Çizelge 1: Hemşirelik Yüksek Lisans Programı Öğrenci Ve Mezun Sayıları (1994-2016)

Öğretim Yılı	Yeni Kayıt Olan Öğrenci Sayısı YL	Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı YL	Mezun Sayısı
1994-1995	Veri yok	Veri yok	41
1995-1996	152	397	48
1996-1997	97	413	71
1997-1998	62	295	90
1998-1999	114	363	97
1999-2000	109	326	59
2000-2001	157	415	89
2001-2002	189	467	88
2002-2003	241	596	121
2003-2004	206	608	143
2004-2005	216	616	159
2005-2006	262	691	180
2006-2007	361	784	174
2007-2008	391	935	253
2008-2009	445	994	268
2009-2010	478	1144	319
2010-2011	494	1195	279
2011-2012	649	1551	309
2012-2013	918	2152	409
2013-2014	771	2825	623
2014-2015	1330	4039	674
2015-2016	1608	4971	739
TOPLAM	9250	25777	5233

(7,17)

2.5. Devlet ve Vakıf Üniversitelerinde Hemşirelik Yüksek Lisans Programı Sayıları

Türkiye’de hemşirelik alanında yüksek lisans eğitimi ilk olarak 1968 yılında Hacettepe üniversitesinde başlamakla beraber giderek artmıştır. 2015 yılı itibari ile Devlet üniversitelerinde 41, Vakıf üniversitelerinde ise, 16 olmak üzere toplam 57 üniversitede hemşirelik alanında yüksek lisans eğitimi verilmektedir.

2.6. Hemşirelikte Yüksek Lisansın Amacı

Hemşirelik (Tezli) Yüksek Lisans Programı’nın amacı; hemşirelik alanında bilimsel kanıta dayalı ulusal ve uluslararası güncel hemşirelik literatürünü takip ederek, alanındaki bilgiye hâkim, bilimsel bilgiyi hemşireliğin uygulamaları yapılan alanlarında kullanabilen, hemşirelik araştırmaları yaparak bilimsel bilginin üretilmesine katkı sağlayabilen, araştırmacı, sorgulayıcı, evrensel bilim insanı niteliklerini haiz alanında uzman hemşireler yetiştirmektir.

Programda teorisyen ve alanda çalışacak bilim adamı modeline uygun olarak, öğrencilerin hemşireliğin her alanında bilimsel araştırma yapması ve yüksek lisans tezlerinin bilimsel bir araştırma olarak yayın haline getirmeleri de amaçlanmaktadır (10).

2.7. Hemşirelik Araştırmalarının Amacı ve Önemi

Araştırmalar bilimsel gelişme için önemli bir araçtır. Bir mesleğin en önemli ölçütlerinden biri, o mesleğin uygulama alanlarında kullanılan tecrübe ve bilgi birikimidir. Bilimsel araştırmalar ile elde edilen bilgilerin hemşirelik mesleğinin uygulamasına olumlu yönde katkılar sağlayacağı beklenmektedir. Bilimsel profesyonelliğe ulaşmak için hemşireliğin kuramsal uygulamalı eğitimlerinin, hemşire bireylerin rol ve sorumluluklarının da bilimsel bir temele uyarlanması gerekir (18,19).

Hemşirelikte araştırma yapmanın amacı; bilimsel nedenleri savunmak, hemşirelik girişimlerinin bilimsel özelliklerini artırmak, güçlü ve zayıf yönleri ortaya çıkarmaktır. Ayrıca eleştirel bir bakış açısı kazandırmak, hemşirelik alanında var olan kaynakları belirlemek, hemşirelik mesleği ve hemşirelik araştırmaları arasındaki köprüyü kurmak hemşirelik mesleğini bilimsel ve savunulabilir açıdan üst konumlara ulaştırmaktır (20,21).

Diğer alanlarda olduğu gibi hemşirelik alanında da araştırma yapmanın o alanın yeterliliğinde ve otonomisinde önemi büyüktür. Hemşirelik mesleğinde uygulama bilgisinin ve tecrübesinin olması önemlidir (20,22). Bunun için alanında bilgi sahibi olmak uygulama alanlarında etkili karar vermeyi hızlandırır. Bilginin içeriği ve kapsamı genişledikçe o meslekten maksimum fayda sağlanır. Bilimsel araştırmalarla desteklenmiş ve geliştirilmiş meslekler toplumda ilgi ve saygı uyandırır. Hemşirelik araştırmalarının da hemşirelik hizmetlerinin bulunduğu tüm alanlarda olması gerekmektedir. Hemşirelik alanında yapılan araştırmalar, mesleğin bilgi birikimini artırır, mesleği güçlendirir, mesleki özerkliği destekler ve diğer disiplinlerden ayrılmasına katkı sağlar. Hemşirelikte yapılan araştırmalar, hastalıkları azaltmak, sağlığı artırmak için hemşirelik uygulamalarındaki insan ve sağlık arasındaki ilişkiyi ve çevresel etmenlerin bunun üzerindeki etkisini anlamaya yardımcı olur (18,20).

2.8. Tezin Bölümleri

Sağlık Bilimleri alanında yapılan tez çalışmalarının genel olarak aşağıdaki Çizelge 2’de gösterilen başlıklarda hazırlanması beklenmektedir.

Çizelge 2: Tezin Bölümleri

TEZ KAPAĞI VE ÖZEL SAYFALAR
- İç kapak sayfası
- Teşekkür sayfası
- Özet ve İngilizce özet (Abstract)
DİZİNLER
- İçindekiler dizini
- Simgeler ve kısaltmalar
- Şekiller dizini
- Tablolar dizini
TEZ METNİ
- Giriş bölümü
- Genel bilgiler
- Gereç ve yöntem
- Bulgular
- Tartışma
- Sonuç ve öneriler
KAYNAKLAR
EKLER

2.9. Tez Süreci

Tez aşamasına geçen öğrenci, danışmanı ile birlikte araştırma yapmaya değer alanda bilimsel bir boşluğu tamamlayacak yüksek lisans tezi niteliği taşıyan bir konu belirler. Gerekli literatür incelemesinin yapılmasının ardından tez konusunun temel bilimsel dayanakları oluşturularak tezin yürütme basamakları, araştırmanın türü, kullanılacak yöntem gibi ana faktörler belirlenir. Ardından araştırmanın amacı varsa hipotezleri şekillendirilir. Ölçülecek niteliklere göre literatür doğrultusunda amacı karşılayacak şekilde soru formu oluşturulur veya ilgili konuda kullanılacak ölçekler arasından konuya en uygun olanı seçilir. Bu yöntemlerle tezin ana çatısı oluşturulduktan sonra araştırmanın evreni, örnekleme, örneklem seçme ölçütleri ve sınırlılıkları tespit edilir. Araştırmanın yapılacağı yere karar verilir. Veri toplama araçları geliştirilerek son hali verilir. Bundan sonraki süreçte ilgili enstitünün oluşturduğu kurula tez önerisi verilir ve araştırmanın yapısına uygun etik kurula başvurularak etik onay alınır. Araştırmanın yürütüleceği yerden kurumsal izinler alınarak veri toplama sürecine başlanır. Veri toplama süreci devam ederken literatür taraması ile elde edilen kaynaklar kullanılarak tezin Giriş, Genel Bilgiler gibi ana bölümleri yazılır. Gerekli veri sayısına ulaşıldığında verilerin istatistik analizleri yapılarak bulgular elde edilir uygun şekildeki tablolarda gösterilir. Bulguların ilgili kaynaklar ile karşılaştırılması ve yorumu yapıldıktan sonra tezin Tartışma bölümü, Sonuç ve Öneriler bölümü yazılır. Tez ilgili tez yazım yönergesine göre gerekli şekil ve bilimsel formuna kavuşturulur. Danışmanla belirlenen tarihte jüri önünde tez savunma sınavı yapılır. Olası eksikliklerin varlığı durumunda, jürinin kararıyla teze düzeltme veya gerekli ise uzatma kararı verilir. Tez çalışması başarılı bulunmayan öğrencinin tezi reddedilir.

3. GEREÇ YÖNTEM

3.1. Araştırma Tasarımı

Cerrahi hastalıkları hemşireliği alanında tezli yüksek lisans programını tamamlayan bireylerin tez aşamasında karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı tasarımda planlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2010-2016 yılları arasında Sağlık Bilimleri Enstitülerinin Hemşirelik ABD veya Cerrahi Hemşireliği ABD Tezli Yüksek Lisans Programlarında tez çalışmasını cerrahi hemşireliği alanında tamamlamış olan bireyler oluşturdu. Ulusal tez merkezinden bu alanda tamamlanmış 85 tez çalışması olduğu tespit edildi. Örneklemi ise e-posta yolu ile çevrimiçi gönderilen tez anket formunu tamamlayan 42 kişi oluşturdu.

3.3. Araştırmanın Yeri ve zamanı

Araştırmanın verileri Mart-2017-Nisan-2017 zaman aralığında, araştırmacının çevrimiçi anket formlarının e-posta yolu gönderilmesi ve yanıtlarının tekrar araştırmacının e-posta adresine gönderilmesi yolu ile toplanmıştır.

3.4. Araştırmanın Uygulanması

Araştırmanın uygulanması aşağıdaki basamaklarda gerçekleştirilmiştir:

- I. Tez çalışmasına başlamadan önce Enstitü Yönetim Kurulu'ndan tez konusu önerisi (Ek 2) onayı ve Üniversitenin Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurul onayı (Ek 3) alınmıştır.
- II. Araştırmada kullanılacak veri toplama formları hazırlanmıştır. 3.5. Veri Toplama Araçları bölümünde açıklanmıştır.
- III. Veri toplama formları oluşturulduktan sonra Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği alanında 2010-2016 yılları arasında tez çalışmasını tamamlayan bireylere ulaşılması hedeflenmiştir. Bu amaçla izlenen adımlar:
  - Ulusal tez merkezi (<https://tez.yok.gov.tr>) internet sitesinden 2010-2016 yılları arasında tamamlanan tezlere ulaşmak amacıyla 'Cerrahi' 'Hemşirelik', 'Cerrahi Hemşireliği', 'Sağlık Bilimleri Enstitüsü', 'Cerrahi

Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı', 'Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Bilim Dalı' anahtar kelimeleri kullanılarak ayrıntılı tarama yapılmış ve toplam 85 tez çalışmasının tamamlandığı belirlenmiştir.

- İlgili tezler sistemden indirilerek tez çalışmasını tamamlayan kişilerin özgeçmişlerinden iletişim bilgileri alınarak sözlü ve yazılı bilgilendirme yapılmıştır.

IV. Çalışmaya katılmaya gönüllü olanlara araştırma anketi e-posta yolu ile gönderilip cevaplamaları istenmiştir.

V. Anket formunu yanıtlayan 42 kişinin cevapları SPSS for Windows 20.0 paket programına tanımlanarak istatistiksel analizleri yapılmıştır.

3.5. Veri toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Bu form katılımcıların sosyo-demografik özellikleri ile tez çalışmasını yaptıkları üniversitenin ve tez çalışmalarının bazı tanıtıcı özelliklerini içeren 16 soru ve Tez Sürecinde Yaşadıkları Güçlükleri Belirlemeye yönelik 5'li Likert tipinde 28 ve açık uçlu bir (1) olmak üzere toplam 45 sorudan oluşturuldu (Ek 4).

Katılımcıların Tez Sürecinde Yaşadıkları Güçlükleri Belirlemeye yönelik soruların oluşturulması aşamasında hemşirelik alanında yüksek lisans tezini bitirmiş olan beş (5) kişiyle ön görüşme yapılmıştır. Ön görüşme için bu kişilerin sözlü izinleri alınmış, görüşmeler de bireysel olarak sözlü görüşme şeklinde yapılmıştır. Bu görüşmelerde '*Tez sürecinizde yaşadığınız güçlükler nelerdir?*' sorusu yöneltilmiş, görüşmeciler tarafından iletilen güçlükler araştırmacı tarafından yazılarak not edilmiştir. Anket formunda yer alan sorular bu görüşmeden ve kaynaklardan (23) elde edilen bilgilerle oluşturulmuştur.

Anket formu düzenlenirken tez sürecindeki aşamalar göz önünde bulundurularak sorulara bütünsel bir boyut getirilmeye çalışılmıştır. Hazırlanan anket formu Kapsam Geçerlilik İndeksi (KGI) yapılması için daha önce yüksek lisans tezi danışmanlığı yapmış beş (5) Öğretim Üyesinin Uzman görüşüne sunulmak üzere Davis tekniğine (24) uygun bir şekilde düzenlenmiştir.

Davis tekniğine uygun olarak biçimlendirilmiş anket formu (Çizelge 3) e-posta yolu ile araştırma hakkında bilgilendirme yapılarak izinleri alınan beş uzmanın görüşüne sunuldu. Bu aşamada beş uzmandan kendilerine gönderilen anket formunda yer alan soruların her birini ayrı ayrı ve bir bütün olarak araştırmanın amacına uygunluğu açısından değerlendirmeleri ve düzeltme yapılmasını gerekli gördükleri maddeleri işaretleyerek geri göndermeleri istendi.

Uzmanların ilk değerlendirmelerinden sonra alınan anket formlarının KGİ çalışması Davis tekniğine göre yapıldı, her maddenin KGİ değeri ölçüldü. İlk değerlendirmede toplam 6 anket sorusunun (2 uzman görüşüne göre) KGİ değeri “0.80”, diğerleri “1” olarak hesaplandı. KGİ değeri “0.80” olarak belirlenen sorular gözden geçirildiğinde sorunun anlamını bozmayacak şekilde maddi hata veya imla hataları nedeniyle bu puanı aldığı görüldü. Uzmanların önerileri doğrultusunda bu 6 soru maddesi düzeltilerek tekrar tüm uzmanlara (5 uzman) gönderildi. İkinci değerlendirme sonucunda tüm anket sorularının KGİ değeri “1” olarak hesaplanarak soruların araştırmanın amacına uygun olduğuna karar verildi (Çizelge 3).

Araştırma anket soruları e-posta yolu ile elektronik ortamda gönderileceğinden cevaplama aşamasında yaşanabilecek güçlüklerin belirlenmesi amacıyla soru formunun test edilmesi için araştırmaya dahil edilmeyen 10 kişiye gönderildi. Test aşamasından olumlu şekilde geçtikten sonra araştırma soru formu e-posta yolu ile gönderilip yanıtlamaları istendi.

Kapsam Geçerlilik İndeksi Çalışması (Davis Tekniği 1992)

Bu teknikte anket formunda yer alan her maddenin uzmanlar tarafından incelenmesi ve her bir maddeyi ayrı ayrı araştırmanın amacına ve ölçülmek istenen özelliği temsil durumuna göre yorumlaması ve görüşlerini aşağıdaki 4'lü dereceleme sisteminde belirtilen alana işaretlemesi istenir:

- Madde özelliği temsil ediyor.
- Maddenin biraz düzeltilmeye ihtiyacı var.
- Maddenin oldukça düzeltilmeye ihtiyacı var.
- Madde özelliği temsil etmez.

Ölçekteki her madde için tüm uzmanların değerlendirme yaptığı anket formlarındaki A ve B'lerin toplamı, toplam uzman sayısına bölünerek KGİ'leri elde edilir. Eğer KGİ indeksi

0,80' den büyük ise madde kapsam geçerliliği açısından yeterlidir. Düşük KGİ'ye sahip maddeler elimine edilir (24). Bu teknikte, en az 3 en fazla ise 20 uzman önerilmektedir.

Beş uzman tarafından KGİ kapsamında yapılan çalışmadan elde edilen öneriler incelenerek gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Bu bağlamda iki (2) uzman tarafından bazı maddelerde yazım ve imla yanlışları tespit edilmiş ve düzeltilmesi önerilmiştir. Bir uzman tarafından ise ankete "*İntihal programı değerlendirmesine göre uygun düzeltmeleri yapmada güçlük yaşadınız mı?*" sorusunun eklenmesi önerilmiştir. Düzenlemelerin ardından anket formu tekrar aynı uzmanlara gönderilmiştir. Elde edilen geri dönüşlerden sonra KGİ puanları hesaplanmış ve Çizelge 3'de gösterilmiştir.

3.6. Verilerin istatistiksel analizi

Araştırmanın tanımlayıcı değişkenleri (katılımcıların tanıtıcı özelliklerinin dağılımı, tez çalışmalarını yaptıkları üniversitenin ve tez araştırmasının tanıtıcı özelliklerinin dağılımı) sayı ve yüzde (%) olarak hesaplanmıştır (Tablo 1 ve Tablo 2). Anket formunda yer alan Tez Sürecinde Yaşadıkları Güçlükleri Belirlemeye yönelik sorular 5'li Likert tipinde hazırlanmıştır. Soruların istatistiksel analizinde bu maddeler birleştirilerek 3'lü Likert tipine dönüştürülmüştür. 5'li Likert tipinden 3'lü Likert tipine dönüştürülürken 0 değerini işaretleyen olmadığı için hesaplamadan çıkarılmış; 1 az derecede güçlük yaşadım, 2 ve 3 orta derecede güçlük yaşadım, 4 çok derecede güçlük yaşadım şeklinde birleştirme yapılmıştır. Tez Sürecinde Yaşadıkları Güçlükleri Belirlemeye yönelik anket sorularının verilerinin gösteriminde sayı ve yüzde (%) değerleri kullanılmıştır. Tanıtıcı özellikler ile anket sorularının karşılaştırılmasında Ki Kare ve Fisher's Kesin Ki Kare (beklenen değer 5'in altında olduğu durumlarda) testleri yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık için $p < 0.05$ değeri alınmıştır.

Çizelge 3: Araştırma Anket Formunun DAVİS Tekniğine Göre 5 Uzman Görüşünün Puanları

SORU MADDELERİ	A- Madde özelliği temsil ediyor					B- Maddenin biraz düzeltilmeye ihtiyacı var					C- Maddenin oldukça düzeltilmeye ihtiyacı var					D- Madde özelliği temsil etmez					KGİ TOPLAM
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Uzman Sayısı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1. Tez konusunu belirlemede, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.	x	x	x	x	x																5/5=1
2. Tez konusuyla ilgili kapsamlı literatür taraması yapmada, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.	x	x	x	x	x																5/5=1
3. Literatür taraması ile ilgili öğrencisi olduğunuz okulun ücretsiz veri tabanından yararlanmada, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.	x	x	x	x	x																5/5=1
4. Tez önerisi hazırlamada, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.	x	x	x	x	x																5/5=1
5. Araştırma için kurumdan (klinik, başhekimlik, sorumlu hekim vs.) izin almada, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.	x	x	x	x	x																5/5=1
6. Resmi yazışmaların zamanında tamamlanmasında, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.	x	x	x	x	x																5/5=1
7. Tez çalışmasında cerrahi alana yönelik veri toplanabilecek örneklem grupları aşağıda listelenmiştir. Örneklem grubunuzun/gruplarınızın özelliğine uygun olan gruptaki soruları yanıtlayınız (7a-Hastalar, 7b-Aileler, 7c-Hemşireler, 7d- Öğrenciler, 7e-Öğretim elemanı/üyesi)	x	x	x	x	x																5/5=1
7A- Hastalar:																					
7a1- Hastaların cerrahi operasyona bağlı nedenlerle çalışma sorularına cevap vermesi konusunda, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım	x	x	x	x	x																5/5=1
7a2- Hastaların bulunduğu ortam (örneğin yoğun bakımda olması) nedeniyle giriş-çıkış yapma konusunda Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım	x	x	x	x	x																5/5=1
7a3- Araştırmayı yürüttüğüm yerin kendi çalıştığım kurum olmaması nedeniyle, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım	x	x	x	x	x																5/5=1
7B- Aileler:																					
7b1- Hastaların ailelerine ulaşmada, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım	x	x	x	x	x																5/5=1
Aile bireyleri ile iletişime geçmede, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım	x	x	x	x	x																5/5=1
Aile bireylerinin soruları yanıtlamasında, Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım	x	x	x	x	x																5/5=1
7C- Hemşireler:																					

4. BULGULAR

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği kapsamına giren alanlarda tez araştırmasını tamamlayan ve araştırmaya katılan 42 kişinin anket formuna verdikleri cevapların istatistiksel analizine ilişkin bulgular bu bölümde sunulmuştur.

Tablo4.1: Katılımcıların Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı (N=42)

Sosyo-Demografik Özellikler		
Yaş (ortalama ± standart sapma) (en az: 25, en çok: 45)	30.69±3.54	
	Sayı	Yüzde
Cinsiyet		
Kadın	35	83.3
Erkek	7	16.7
Medeni Durum		
Evli	27	64.3
Bekar	15	35.7
Çalışma Durumu		
Çalışıyor	42	100.0
Aynı ilde okuma durumu		
Evet	35	83.3
Hayır	7	16.7
Tezi Bitirme Yılı		
2010-2013	15	35.7
2014-2016	27	64.3
Tezi Bitirme Süresi		
Bir ve iki yarıyıl	19	45.2
Üç ve dört yarıyıl	20	47.7
Beş ve altı yarıyıl	3	7.1

Araştırmaya katılan 42 kişinin sosyo-demografik tanıtıcı özelliklerinin dağılımı Tablo 4.1’de yer almaktadır. Tablo’ya göre katılımcıların yaş ortalaması 30.69±3.54 yıl, %83.3’ü kadındır. Katılımcıların %64,3’ü evli olup tamamı (%100.0) çalışmaktadır. Tez çalışmasını ikamet ettiği ildeki bir üniversitede yapanların oranı %83.3’tür. Tez çalışmalarından 27’si (%64.3) 2014-2016 eğitim öğretim yıllarında tamamlanmış, katılımcıların %47.7’si tez çalışmalarını üç ve dört yarıyılta tamamlamıştır (Tablo 4.1).

Tablo 4.2: Katılımcıların Tez Çalışmalarını Yaptıkları Üniversitenin ve Tez Araştırmasının Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı (N=42)

Üniversitenin ve Tez Araştırmasının Özellikleri	Sayı	Yüzde
Üniversitede veri tabanı olma durumu		
Var	36	85.7
Yok	6	14.3
Üniversitede İngilizce çeviri birimi olma durumu		
Var	11	26.2
Yok	31	73.8
Üniversitede istatistik birimi olma durumu		
Var	5	11.9
Yok	37	88.1
Tezden önce bilimsel araştırma yapma durumu		
Evet	17	40.5
Hayır	25	59.5
Tez süreci ile ilgili eğitim alma durumu		
Evet	10	23.8
Hayır	32	76.2
Tez Danışmanının Unvanı		
Yardımcı Doçent Doktor	13	31.0
Doçent Doktor	15	35.7
Profesör Doktor	14	33.3
Tez Araştırmasının tasarımı		
Tanımlayıcı	30	71.4
Kesitsel	7	16.7
Yarı deneysel	3	7.1
Kohort	1	2.4
Retrospektif	1	2.4
Tezde ölçek kullanma durumu		
Evet	26	61.9
Hayır	16	38.1
Tez istatistiğini yapan kişi		
Kendisi	1	2.4
Danışmanı	8	19.0
Kendisi ve danışmanı	13	31.0
İstatistik uzmanı	20	47.6

Tablo 4.2’de araştırmaya katılan 42 kişinin tez çalışmasını yaptıkları üniversitenin ve tez araştırmasına ait tanıtıcı özelliklerin dağılımı yer almaktadır. Katılımcıların %85.7’sinin tez çalışmalarını yaptıkları üniversitede bilimsel makale ve kitaplara ulaşmayı sağlayan veritabanı sisteminin var olduğu bulundu. Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğunun (%73.8) tezlerini yaptıkları üniversitede İngilizce çeviri birimi yoktu. Katılımcıların yine çoğunluğunun (%88.1) tezlerini yaptıkları üniversitede istatistik biriminin bulunmadığı saptandı. Katılımcıların %59.5’inin tezden önce bilimsel araştırma yapmadığı, %76.2’inin

tez dönemine geçmeden önce tez süreci ile ilgili eğitim almadığı saptandı. Araştırmaya katılan bireylerin danışmanlarının unvanları incelendiğinde; en yüksek oranı %35.7 ile doçentler oluşturmaktaydı. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%71.4) tanımlayıcı tipte araştırma tasarımını kullandığı, %61.9'unun veri toplama aracı olarak ölçekleri tercih ettiği bulundu. Araştırmaya katılan bireylerin %47.6' sı tezlerinin istatistiksel analizlerini istatistik alanında uzman kişiye yaptırmıştı.

Tablo 4.3: Katılımcıların Tezin Hazırlık Aşamasına İlişkin Yanıtlarının Dağılımı (N=42)

Tezin Hazırlık Aşamasına İlişkin Maddeler	Az derecede güçlük yaşadım	Orta derecede güçlük yaşadım	Çok derecede güçlük yaşadım
	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)
Tez konusunu belirlemede	8 (19.0)	15 (35.7)	19 (45.3)
Tez konusuyla ilgili kapsamlı literatür taraması yapmada	4 (9.5)	8 (19.0)	30 (71.5)
Literatür taraması ile ilgili öğrencisi olduğunuz okulun ücretsiz veri tabanından yararlanmada	10 (23.8)	15 (35.7)	17 (40.5)
Tez önerisi hazırlamada	19 (45.2)	14 (33.3)	9 (21.4)
Araştırma için kurumdan (klinik, başhekimlik, sorumlu hekim vs.) izin almada	13 (31.0)	11 (26.2)	18 (42.9)
Resmi yazışmaların zamanında tamamlanmasında	9 (21.4)	11 (26.2)	22 (52.4)
(Tezinizde Ulusal/uluslararası bir ölçek kullandıysanız) Kullandığımız ölçeğe ulaşmada (n=26)*	12 (46.2)	12 (46.2)	2 (7.6)
(Tezinizde Ulusal/uluslararası bir ölçek kullandıysanız) Kullandığımız ölçekle ilgili izin almada (n=26) *	15 (57.7)	9 (34.7)	2 (7.6)
Araştırmanın örneklem sayısını belirlemede	15 (35.7)	16 (38.1)	11 (26.2)
Tezinizin problem cümlesini oluşturmada	11 (26.2)	19 (45.2)	12 (28.6)

*: Sayı (yüzde) değerleri 26 kişi üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 4.3'te katılımcıların Tez Sürecinde Yaşadıkları Güçlükleri Belirlemeye yönelik sorular arasından tez çalışmasının hazırlık aşamasına ilişkin maddelerinin cevaplanma oranları gösterilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin %45.3'ü tez konusu belirlemede, %71.5'i tez konusu ile ilgili kapsamlı literatür taraması yapmada, %40.5'i ise literatür taraması ile ilgili öğrencisi olduğu okulun ücretsiz veri tabanından yararlanmada çok derecede güçlük yaşadığını ifade ettiği görülmektedir. Katılımcıların %45.2'si tez önerisi hazırlamada, az derecede güçlük yaşadığını belirtti. Araştırmaya katılanların %42.9'u araştırma için

kurumdan izin almada, %52.4'ü resmi yazışmaların zamanında tamamlanmamasında çok derecede güçlük yaşadığını ifade etti. Araştırmaya katılanlara kullanılan ölçeğe ulaşmada yaşadıkları güçlüğü düzeyi sorulduğunda %46.2'sinin az derecede güçlük yaşadığını ifade ettiği görüldü. Kullanılan ölçekle ilgili izin almada az derecede güçlük yaşadığını ifade edenlerin oranı %57.7 idi. Katılımcıların %38.1'i araştırmanın örneklem sayısını belirlemede, %45.2'si tezin problem cümlesini oluşturmada orta derecede güçlük yaşadığını ifade etti (Tablo 4.3.)

Tablo4.4: Katılımcıların Tezin Uygulanması ve Veri Toplama Aşamasına İlişkin Yanıtlarının Dağılımı (N=42)

Tezin Uygulanması ve Veri Toplama Aşamasına İlişkin Maddeler	Az derecede güçlük yaşadım	Orta derecede güçlük yaşadım	Çok derecede güçlük yaşadım
	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)
Tez Örneklemini “hastalar” olan 26 kişinin değerlendirmeleri*			
Hastaların cerrahi operasyona bağlı nedenlerle çalışma sorularına cevap vermesi konusunda	4 (15.4)	5 (19.2)	17 (65.4)
Hastaların bulunduğu ortam (örneğin yoğun bakımda olması) nedeniyle giriş-çıkış yapma konusunda	9 (34.6)	13 (50.0)	4 (15.4)
Tez Örneklemini “aileler” olan 2 kişinin değerlendirmeleri**			
Hastaların ailelerine ulaşmada	1 (50.0)	1 (50.0)	-
Aile bireyleri ile iletişime geçmede	1 (50.0)	1 (50.0)	-
Aile bireylerinin soruları yanıtlamasında	1 (50.0)	1 (50.0)	-
Tez Örneklemini “hemşireler” olan 15 kişinin değerlendirmeleri***			
İş yoğunluklarından dolayı cerrahi alandaki hemşirelere ulaşmada	1 (6.7)	1 (6.7)	13 (86.7)
Vardiya usulü çalışmaları sebebiyle hemşirelere ulaşmakta	1 (6.7)	1 (6.7)	13 (86.7)
Hemşirelerin çalışmaya katılmaya gönüllü olmaları konusunda	4 (26.7)	11 (73.3)	-
Araştırma ortamı ve örneklem sayısına ulaşma ile ilgili maddeler			
Veri toplama/Uygulama için Cerrahi ortamı kullanmada (n=36)****	10 (27.8)	13 (36.1)	13 (36.1)
Araştırmayı yürüttüğüm yerin kendi çalıştığım kurum olmaması nedeniyle (n=26)*	13 (50.0)	6 (23.1)	7 (26.9)
Tez çalışması için belirlenen örneklem büyüklüğüne ulaşmada (n=42)	10 (23.8)	8 (19.0)	24 (57.1)

*: Sayı (yüzde) değerleri 26 kişi üzerinden hesaplanmıştır.**: Sayı (yüzde) değerleri 2 kişi üzerinden hesaplanmıştır.

: Sayı (yüzde) değerleri 15 kişi üzerinden hesaplanmıştır.*: Sayı (yüzde) değerleri 36 kişi üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 4.4'te katılımcıların Tezin Uygulanması ve Veri Toplama Aşamasına İlişkin Maddelerini cevaplama oranlarına yer verilmiştir. Tez çalışmasında örneklem grubu olarak hastaları araştırmalarına dahil eden 26 katılımcının %84.6'sı hastaların tıbbi durumu nedeniyle sorularına cevap almada orta ve çok güçlük yaşadığını belirtmiştir. Hastaların

bulunduğu ortama bağlı orta ve çok güçlük yaşayanların oranı % 65.4 olmuştur. Örneklem grubunu ailelerden oluşturan 2 katılımcıdan biri (%50.0) orta derecede güçlük yaşadığını ifade etmiştir. Tez örneklemini olarak hemşirelerle çalışan 15 katılımcının %86.7'si hemşirelere ulaşmada orta ve çok güçlük yaşarken, %73.3'ü hemşirelerin çalışmaya katılmaya gönüllü olmaları konusunda orta derecede güçlük yaşamıştır. Veri toplama yeri cerrahi alan olan 36 katılımcının %72.2'si, tez çalışmasını kendi çalıştığı kurum dışında yapan 26 katılımcının %47.0'si veri toplamada orta ve çok derecede güçlük yaşamıştır. Tez çalışmasında hedeflenen örneklem büyüklüğüne ulaşmada orta ve çok güçlük yaşayan katılımcı oranı %76.1 olarak gerçekleşmiştir (Tablo 4.4).

Tablo4.5: Katılımcıların Tezin İstatistik Aşamasına İlişkin Yanıtlarının Dağılımı (N=42)

Tezin İstatistik Aşamasına İlişkin	Az derecede güçlük yaşadım	Orta derecede güçlük yaşadım	Çok derecede güçlük yaşadım
	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)
Verileri analiz etmek için istatistik programına ulaşmada	17 (40.5)	16 (38.1)	9 (21.4)
Verileri istatistik programına tanımlamada	16 (45.2)	17 (40.5)	6 (14.3)
Tez verilerinin istatistiksel analizi için İstatistik alanında uzman desteği almada	16 (38.1)	9 (21.4)	17 (40.5)
Varsa istatistik maliyetlerini karşılamada (n=20)*	4 (20.0)	4 (20.0)	12 (60.0)

*: Sayı (yüzde) değerleri 20 kişi üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 4.5 katılımcıların tez çalışmaları sırasında verilerinin istatistik analizi sırasında yaşadıkları güçlük durumlarının dağılımını içermektedir. İstatistik programına ulaşmada katılımcıların %59.5'i, verileri istatistik programına tanımlamada %54.7'si ve istatistik uzmanı desteği almada %61.9'u orta ve çok derecede güçlük yaşadığını belirtmiştir. Tez çalışmasının verilerini ücret karşılığı analiz ettiren 20 katılımcının %80.0'i de istatistik maliyetini karşılamada orta ve çok derecede güçlük yaşamıştır (Tablo 4.5).

Tablo4.6: Katılımcıların Tezin Yazım Aşamasına İlişkin Yanıtlarının Dağılımı (N=42)

Tezin Yazım Aşamasına İlişkin Maddeler	Az derecede güçlük yaşadım	Orta derecede güçlük yaşadım	Çok derecede güçlük yaşadım
	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)
Gereç ve yöntem oluşturmada	16 (38.1)	18 (42.9)	8 (19.0)
İstatistiksel analiz sonuçlarını (bulguları) yorumlamada	9 (21.4)	11(26.2)	22 (52.4)
Tabloları oluşturmada	15 (35.7)	8 (19.0)	19 (45.2)
Bulgular bölümünü yazmada	10 (23.8)	10 (23.8)	22 (52.4)
Tartışma kısmını yazmada	5 (11.9)	9 (21.4)	28 (66.7)
Tez içinde ve kaynakça bölümünde kaynakların gösterimi konusunda	9 (21.4)	18 (42.9)	15 (35.7)
Tez verilerini topladıktan sonra tezin yazım aşamasıyla ilgili kalan sürede tezin yazımını tamamlamada	6 (14.3)	9 (21.4)	27 (64.3)
Tezin zamanında bitirilmesi konusunda	6 (14.3)	9 (21.4)	27 (64.3)
Enstitünün tez yazım kılavuzuna göre tezi düzenleme konusunda	11 (27.3)	13 (31.0)	18 (42.9)
İntihal programı değerlendirmesine göre uygun düzeltmeleri yapmada (n=11)*	3 (27.3)	4 (36.4)	4 (36.4)

*: Sayı (yüzde) değerleri 11 kişi üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 4.6 katılımcıların tez çalışmalarının yazım aşamalarına ilişkin yaşadıkları güçlük durumlarının dağılımını içermektedir. Gereç ve yöntem oluşturmada katılımcıların %61.9'u, bulguları yorumlamada %78.6'sı, tabloları oluşturmada %64.2'si, bulguları yazmada %66.2'si tartışma yazmada %88.1'i orta ve çok derecede güçlük ifade etmiştir.

Tez içinde ve kaynakça bölümünde kaynakların gösterimi konusunda da katılımcıların %78.6'sı, kalan sürede tezin yazımını tamamlamada ve tezin zamanında bitirilmesi konusunda %85.7'si, enstitünün tez yazım kılavuzuna göre tezi düzenleme konusunda %73.9'u orta ve çok derecede güçlük yaşamıştır. Tezlerde intihal programının kullanılması zorunluluğu sadece 11 katılımcının tez çalışması döneminde bulunduğundan tez çalışmasını intihal programının değerlendirmesinden sonra uygun düzeltmeleri yapan 11 katılımcının %72.8'i orta ve çok derecede güçlük yaşadığını belirtmiştir (Tablo 4.6).

Tablo 4.7: Tezden Önce Bilimsel Araştırma Yapma Durumunun Tez Sürecinde Etkilediği Durumların Karşılaştırılması (N=42)

Güçlük Yaşanılan Maddeler	Tezden önce bilimsel araştırma yapma durumu	Az Derecede Güçlük Yaşadım	Orta Derecede Güçlük Yaşadım	Çok Derecede Güçlük Yaşadım	test*	p
		Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)		
Tez konusunu belirlemede	Evet	6 (35.3)	7 (41.2)	4 (23.5)	7.171	0.028**
	Hayır	2 (8.0)	8 (32.0)	15 (60.0)		
Tez konusu ile ilgili kapsamlı literatür taraması yapmada	Evet	3 (17.6)	5 (29.4)	9 (52.9)	4.631	0.031**
	Hayır	1 (4.0)	3 (12.0)	21 (84.0)		
Literatür taraması ile ilgili öğrencisi olduğunuz okulun ücretsiz veri tabanlarından yararlanmada	Evet	6 (35.3)	6 (35.3)	5 (29.4)	2.447	0.294
	Hayır	4 (16.0)	9 (36.0)	12 (48.0)		
Tez önerisi hazırlamada	Evet	11 (64.7)	4 (23.5)	2 (11.8)	3.869	0.049**
	Hayır	8 (32.0)	10 (40.0)	7 (28.0)		
Araştırmanın örneklem sayısını belirlemede	Evet	9 (52.9)	6 (35.3)	2 (11.8)	4.579	0.032**
	Hayır	6 (24.0)	10 (40.0)	9 (36.0)		
Tezin problem cümlesini oluşturmada	Evet	7 (41.2)	8 (47.1)	2 (11.8)	5.151	0.023**
	Hayır	4 (16.0)	11 (44.0)	10 (40.0)		
Gereç ve yöntem oluşturmada	Evet	10 (58.8)	6 (35.3)	1 (5.9)	6.201	0.045**
	Hayır	6 (24.0)	12 (48.0)	7 (28.0)		
Bulguları yorumlamada	Evet	5 (29.4)	5 (29.4)	7 (41.2)	1.647	0.439
	Hayır	4 (16.0)	6 (24.0)	15 (60.0)		
Tabloları oluşturmada	Evet	9 (52.9)	6 (17.6)	2 (29.4)	3.984	0.136
	Hayır	6 (24.0)	10 (20.0)	9 (56.0)		
Bulgular bölümünü yazmada	Evet	6 (35.3)	5 (29.4)	6 (35.3)	3.550	0.169
	Hayır	4 (16.0)	5 (20.0)	16 (64.0)		
Tartışma kısmını yazmada	Evet	4 (23.5)	5 (29.4)	8 (47.1)	5.598	0.018**
	Hayır	1 (4.0)	4 (16.0)	20 (80.0)		
Tezin içinde ve kaynakça bölümünde kaynakların gösterimi konusunda	Evet	8 (47.1)	7 (41.2)	2 (11.8)	13.361	0.001**
	Hayır	1 (4.0)	11 (44.0)	13 (52.0)		

*test= Ki-Kare, ** p<0.05

Katılımcıların tezden önce bilimsel araştırma yapma durumları ile tez sürecinde algıladıkları güçlük oranları karşılaştırılmış ve Tablo 4.7’de bulguları verilmiştir. Tezden önce bilimsel araştırma yapma durumu ile tez sürecini etkileyen durumlar karşılaştırıldığında tezden önce bilimsel araştırma yapmayanların tez konusunu belirlemede ve tez konusu ile

ilgili kapsamlı literatür taraması yapmada çok derecede güçlük yaşadığı ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulundu ($p<0.05$). Yine tezden önce bilimsel araştırma yapmayan katılımcılar literatür taraması ile ilgili öğrencisi olduğu okulun ücretsiz veri tabanından yararlanmada da çok derecede güçlük yaşadığını ifade etti. Tezden önce bilimsel araştırma yapan katılımcıların %64.7'si tez önerisi hazırlamada ve araştırmanın örneklem sayısını belirlemede az derecede güçlük yaşadığı ve yapmayanların %68.0'inin orta ve çok derecede güçlük yaşadığı, gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğu saptandı ($p<0.05$). Tezden önce bilimsel bir araştırma yürütenlerin %58.9'unun, yürütmeyenlerin %84.0'ünün tezin problem cümlesini oluşturmada orta ve çok derecede güçlük yaşadığı saptandı ($p<0.05$). Tezden önce bilimsel araştırma yaptığını ifade edenlerin %58.8'i, yapmayanların %24.0'ünün bir araştırmanın gereç ve yöntem bölümünü oluşturmada az derecede güçlük yaşadığını ifade ettikleri saptandı ($p<0.05$).

Tez çalışmasını yapmadan önce bilimsel bir araştırma yapan bireylerin %76.5'inin yapmayanların ise %96.0'sının tezin tartışma bölümünü yazmada ve tez içinde kaynakça bölümünde kaynakların gösterimi konusunda orta ve çok derecede güçlük yaşadığı saptandı ($p<0.05$). Kaynakların gösterimi konusunda daha önce araştırma yapanların %53.0'ü, yapmayanların %96.0'sı orta ve çok derecede güçlük yaşadığını ifade etmiştir ($p<0.05$) (Tablo 4.7).

Tablo4.8: Danışman Unvanı Durumunun Tez Sürecinde Etkilediği Durumların Karşılaştırılması (N=42)

Güçlük Yaşanılan Maddeler	Danışman unvanı	Az Derecede Güçlük Yaşadım	Orta Derecede Güçlük Yaşadım	Çok Derecede Güçlük Yaşadım	test*	p
		Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)		
Yazım aşamasında yeterli danışman desteği almada	YDD ¹	5 (38.5)	0 (0.0)	8 (61.5)	10.685	0.030**
	DD ²	6 (40.0)	3 (20.0)	6 (40.0)		
	PD ³	5 (35.7)	6 (42.9)	3 (21.4)		
Tez verilerini topladıktan sonra tezin yazım aşamasıyla ilgili kalan sürede tezin yazımını tamamlamada	YDD ¹	1 (7.7)	3 (23.1)	9 (69.2)	3.721	0.445
	DD ²	1 (6.7)	4 (26.7)	10 (66.7)		
	PD ³	4 (28.6)	2 (14.3)	8 (57.1)		
Tezin zamanında bitirilmesi konusunda	YDD ¹	2 (15.4)	2 (15.4)	9 (69.2)	1.708	0.789
	DD ²	1 (6.7)	4 (26.7)	10 (66.7)		
	PD ³	3 (21.4)	3 (21.4)	8 (57.1)		
Enstitünün tez yazım kılavuzuna göre tezi düzenleme konusunda	YDD ¹	2 (15.4)	2 (15.4)	9 (69.2)	5.644	0.018**
	DD ²	3 (20.0)	6 (40.0)	6 (40.0)		
	PD ³	6 (42.9)	5 (35.7)	3 (21.4)		
İntihal programı değerlendirilmesine uygun düzeltmeleri yapmada (n=11)***	YDD ¹	2 (50.0)	1 (25.0)	1 (25.0)	2.597	0.627
	DD ²	0 (0.0)	2 (50.0)	2 (50.0)		
	PD ³	1 (33.3)	1 (33.3)	1 (33.3)		

*test=Ki-Kare, **p<0.05, ***: Sayı (yüzde) değerleri 11 kişi üzerinden hesaplanmıştır. YDD¹: Yardımcı Doçent Doktor, DD²: Doçent Doktor, PD³: Profesör Doktor

Katılımcıların tez danışmanlarının akademik unvanları ile tez yazım aşamasında yeterli danışman desteği almaya yönelik algıladıkları güçlük oranları karşılaştırılmış ve Tablo 4.8’de bulguları verilmiştir. Tablo’ya göre Yardımcı Doçent Doktor danışmanlığında olan katılımcıların %61.5’inin tez yazım aşamasında yeterli danışman desteği almada çok derecede güçlük yaşadığı ve gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğu saptandı (**p<0.05**). Tezin enstitü yazım kılavuzuna göre düzenlenmesi aşamasında danışmanı Yardımcı Doçent Doktor olanların %69.2’si çok güçlük yaşarken, Doçent Doktor olanların %40.0’i, Profesör Doktor olanların ise %21.4’ü bu alanda çok güçlük yaşamıştır (**p<0.05**).

Tablo 4.8 genel olarak incelendiğinde danışmanı Yardımcı Doçent Doktor olan katılımcılar en fazla güçlük yaşayan grubu oluşturmuş, Profesör Doktor olanlar ise en az güçlüğü yaşayan grubu oluşturmuştur.

Tablo 4.9: Tez Yapılan Üniversitede İstatistik Birimi Olma Durumunun Tez Sürecinde Etkilediği Durumların Karşılaştırılması (N=42)

Güçlük Yaşanılan Maddeler	İstatistik birimi olma durumu	Az Derecede Güçlük Yaşadım	Orta Derecede Güçlük Yaşadım	Çok Derecede Güçlük Yaşadım	test*	p
		Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)		
Verileri analiz etmek için istatistik programına ulaşmada	Var	2 (40.0)	2 (40.0)	1 (20.0)	0.011	0.994
	Yok	15 (40.5)	14 (37.8)	8 (21.6)		
Verileri istatistik programına girmede	Var	3 (60.0)	1 (20.0)	1 (20.0)	0.991	0.609
	Yok	16 (43.2)	16 (43.2)	5 (13.5)		
Tez verilerinin istatistiksel analizi için istatistik alanında uzman desteği almada	Var	2 (40.0)	3 (60.0)	0 (0.0)	6.243	0.044**
	Yok	14 (37.8)	6 (16.2)	17 (45.9)		
İstatistik maliyetlerini karşılamada (n=20)***	Var	1 (33.3)	2 (66.7)	0 (0.0)	6.275	0.043**
	Yok	3 (17.6)	2 (11.8)	12 (70.6)		
İstatistiksel analiz sonuçlarını (bulguları) yorumlamada	Var	2 (40.0)	0 (0.0)	3 (60.0)	2.463	0.292
	Yok	7 (18.9)	11 (29.7)	19 (51.4)		

*test= Ki-Kare, ** p<0.05, ***: Sayı (yüzde) değerleri 20 kişi üzerinden hesaplanmıştır.

Tez çalışmasının yürütüldüğü üniversitede istatistik birimi olma durumu ile tezin istatistiksel analizi, bulguların yorumlanması gibi istatistik çalışması gerektiren konular hakkında katılımcıların yaşadıkları güçlük durumlarının karşılaştırılması Tablo 4.9’da yer almaktadır. Tablo’ya göre istatistik biriminin olması veya olmaması ile istatistik programına ulaşma durumu, verileri istatistik programına girme durumu ve analiz sonuçlarını yorumlamaya yönelik güçlük algılama durumları etkilenmemiştir ($p>0.05$).

Tablo’ya göre istatistik birimi olup orta derecede güçlük yaşayanların oranı %60 (toplam 5 kişi bu soruyu yanıtlamıştır), istatistik birimi olmayıp çok derecede güçlük yaşayanların oranı ise %45.9 (toplam 37 kişi bu soruyu yanıtlamıştır) olarak hesaplanmıştır ($p<0.05$). İstatistik maliyetlerini karşılamada istatistik birimi olan 3 kişiden 2’si (%66.7) orta derecede güçlük yaşamış, istatistik birimi olmayan 17 kişiden 14’ü (%82.4) orta ve çok derecede güçlük yaşadığını ifade etti ($p<0.05$).

Tablo 4.10: Tez Dönemine Geçmeden Tez Süreci ile İlgili Eğitim Alma Durumunun Tez Sürecinde Etkilediği Durumların Karşılaştırılması (N=42)

Güçlük Yaşanılan Maddeler	Tez süreciyle ilgili eğitim alma durumu	Az Derecede Güçlük Yaşadım	Orta Derecede Güçlük Yaşadım	Çok Derecede Güçlük Yaşadım	test*	p
		Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)	Sayı (Yüzde)		
Tez konusunu belirlemede	Evet	3 (30.0)	5 (50.0)	2 (20.0)	3.425	0.180
	Hayır	5 (15.6)	10 (31.2)	17 (53.1)		
Tez konusu ile ilgili kapsamlı literatür taraması yapmada	Evet	3 (20.0)	5 (20.0)	2(60.0)	1.759	0.415
	Hayır	2 (6.2)	6 (18.8)	24 (75.0)		
Literatür taraması ile ilgili öğrencisi olduğunuz okulun ücretsiz veri tabanlarından yararlanmada	Evet	4 (40.0)	3 (30.0)	3 (30.0)	1.921	0.383
	Hayır	6 (18.8)	12(37.5)	14 (43.8)		
Tez önerisi hazırlamada	Evet	4 (40.0)	2 (20.0)	4 (40.0)	2.892	0.235
	Hayır	15 (46.9)	12 (37.5)	5 (15.6)		
Araştırmanın örneklem sayısını belirlemede	Evet	4 (40.0)	2 (20.0)	4 (40.0)	2.151	0.341
	Hayır	11 (34.4)	14 (43.8)	7 (21.9)		
Tezin problem cümlesini oluşturmada	Evet	4 (40.0)	3 (30.0)	3 (30.0)	1.639	0.441
	Hayır	7 (21.9)	16 (50.0)	9 (28.1)		
Gereç ve yöntem oluşturmada	Evet	4 (40.0)	4 (40.0)	2 (20.0)	0.044	0.978
	Hayır	12 (37.5)	14 (43.8)	6 (18.8)		
Bulguları yorumlamada	Evet	3 (30.0)	2 (20.0)	5 (50.0)	0.656	0.720
	Hayır	6 (18.8)	9 (28.1)	17 (53.1)		
Tabloları oluşturmada	Evet	6 (60.0)	0 (0.0)	4 (40.0)	6.358	0.042**
	Hayır	9 (28.1)	8 (25.0)	15 (46.9)		
Bulgular bölümünü yazmada	Evet	4 (40.0)	2(20.0)	4 (40.0)	1.909	0.385
	Hayır	6 (18.8)	8 (25.0)	18 (56.2)		
Tartışma kısmını yazmada	Evet	3 (30.0)	2 (20.0)	5 (50.0)	4.169	0.124
	Hayır	2 (6.2)	7 (21.9)	23 (71.9)		
Tezin içinde ve kaynakça bölümünde kaynakların gösterimi konusunda	Evet	3 (30.0)	5 (50.0)	2 (20.0)	1.514	0.469
	Hayır	6 (18.8)	13(40.6)	13 (40.6)		

*test= Ki-Kare ** p<0.05

Tablo 4.10’da tez çalışmasının yürütüldüğü üniversitede katılımcıların tez dönemine geçmeden önce tez süreci ile ilgili eğitim alma durumlarının, tez sürecinde güçlük algılanması ile ilgili durumlarının karşılaştırılmalarına yer verilmiştir. Tablo’ya göre tez süreci ile ilgili eğitim alanların %40’ı tabloları oluşturmada çok güçlük yaşarken, eğitim almayanların %71.9’u bu konuda orta ve çok derecede güçlük yaşamıştır ($p < 0.05$). Tabloda yer alan diğer maddeler ile eğitim alma durumu arasında istatistiksel bir ilişki saptanmamıştır ($p > 0.05$).

5. TARTIŞMA

Bu çalışmada cerrahi hemşireliği alanında yüksek lisans tez çalışmasını bitirmiş kişilerin tez çalışması sürecinde karşılaştıkları güçlükleri belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda cerrahi hemşireliği alanında tez çalışmasını bitirmiş 42 kişiye anket formunu uygulanıp veri toplanmıştır.

Lisansüstü eğitim lisans eğitimi sonrası yapılan ve tezli programlarda ders dönemini takiben bir tez çalışmasının tamamlanmasını içeren bir eğitim-öğretim sürecidir. Lisansüstü programlar devlet ve vakıf üniversitelerinin ilgili enstitüleri tarafından çoğunlukla örgün öğrenim yöntemi ile yürütülmektedir (25). Cerrahi Hemşireliği yüksek lisans programları Sağlık Bilimleri Enstitülerinde ilgili Hemşirelik Anabilim dalı veya Bilim dalı tarafından sürdürülmektedir.

Türkiye’de lisansüstü eğitim ve özellikle tez çalışmaları sırasında öğrencilerin ve danışmanların yaşadıkları güçlüklerin belirlenmesine yönelik sınırlı sayıda çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmaların da çoğunlukla sosyal bilimler ve eğitim bilimleri alanında olduğu görülmektedir (2,23,25,26,27,28). Türkiye’de ve yurt dışında genel olarak Hemşirelik ve Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği alanlarında tez çalışması sırasında karşılaşılan güçlüklerin belirlenmesine yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle bu çalışmanın bulgularının tartışılması aşamasında diğer alanlarda (sosyal bilimler ve eğitim bilimleri) yapılan çalışma sonuçları ile örtüşen bulguların karşılaştırılarak bir sonuca ulaşılması yöntemi kullanılmıştır.

Çalışmamızda verilerin toplandığı 2017 yılında katılımcıların yaş ortalamasının 30 olduğu ve çoğunun tez çalışmasını 30 yaş öncesinde yaptıklarını göstermektedir. Bu durum katılımcıların lisans programını tamamladıktan kısa süre sonrasında lisansüstü eğitime yöneldiklerini düşündürmektedir. Lisansüstü tez çalışmaları ile ilgili eğitim bilimleri alanında yapılan bir çalışmada da (27) yüksek lisans öğrencilerinin %90’ının 20-30 yaş aralığında olduğu belirtilmiştir. Genel bir gözlem ve deneyime göre Türkiye’de lisansüstü eğitime başlama yaşı bizim çalışmamızda da olduğu gibi 20-30 yaşlar arasındadır. Bu çalışmadaki katılımcıların büyük bir kısmının kadın olmasının da (%83.3, Tablo 4.1) hemşirelik eğitimine erkek öğrencilerin 2007 yılından itibaren alınmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir (6). Çalışmaya katılan bireylerin tamamı çalışmakta olduğunu bildirmiş, büyük bir kısmı da yüksek lisans eğitimini ikamet ettiği ilde tamamlamıştır (%83.3, Tablo 4.1). Bu durum

katılımcıların derslere katılabilmek, veri toplama aşamasında güçlük yaşamamak için yüksek lisans eğitimini ikamet ettikleri yerde yapmayı tercih ettikleri şeklinde yorumlanabilir. Başka bir ilde yüksek lisans çalışması yapanların da buldukları ilde programın olmaması nedeniyle bu tercihte buldukları değerlendirilmiştir. Katılımcıların çoğu tez çalışmalarını bir ile dört yarıyıda tamamlamışlardır. Çalışmada katılımcıların yüksek lisans programına başladıklarında çoğunlukla çalışıyor olmaları nedeniyle beklenen iki yarıyılık süreden daha uzun sürede tamamlayabilmiş olmaları ile açıklanabilir.

Cerrahi hemşireliği alanlarında tez çalışmaları cerrahi hastaları, hasta yakınları veya cerrahi hemşireleri ile yapılmaktadır. Hastanelerin cerrahi birimleri, cerrahiye bağlı hazırlıkların yürütülmesi aşamasından başlayarak hastanın klinikten taburcu edildiği zamana kadar geçen sürede yapılan invaziv ve noninvaziv girişimlerin yer aldığı dinamik alanlardır. Cerrahiden kaynaklanan risklerin en aza indirilebilmesi için işlemlerin hızlı ve güvenli şekilde yapılması gerektiğinden bu klinikler çoğunlukla çeşitli ziyaret kısıtlamalarının uygulandığı kontrollü alanlardır (29). Bu tez çalışmasında cerrahi hastalıkları hemşireliği alanında tez çalışması sırasında yaşanan güçlükler, veri toplama alanı yanında, tez çalışmasının tüm aşamalarının da yer aldığı başlıklarda toplanarak tez sürecinin tüm aşamaları değerlendirilmek istenmiştir. Katılımcıların güçlük yaşama maddelerine verdikleri cevaplardan bu bağlamda çalışma verileri tez çalışması aşamalarına göre gruplandırılarak bulgularda yer almıştır.

Katılımcıların tezin hazırlık aşamasında özellikle tez konusu belirlemede, tez konusu ile ilgili literatür taraması yapmada ve tez önerisi hazırlamada güçlük yaşandığı görülmektedir (Tablo 4.3). Tortumluoğlu ve Özyazıcıoğlu'nun (28) akademisyen hemşirelerin yaşadıkları güçlükleri belirlemeye yönelik yaptıkları çalışmada da bizim çalışmamıza benzer şekilde katılımcıların %64.4'ünün araştırma konusu seçiminde güçlük yaşadıkları belirtilmiştir. Tez ve diğer amaçlarla yapılan bilimsel araştırmalarda çalışma alanından kaynaklanan bir sorundan ya da literatürde yer alan bilgilerden yola çıkılarak araştırmaya değer bir konu, belirlenebilir. Bu da eleştirel düşünme becerisi ile doğrudan ilişkilidir (29,30). Bir diğer önemli faktör de araştırma konusunda deneyimli olmaktır. Bu değerlendirmemizi Tablo 4.7'de yer alan karşılaştırmalı sonuçlar desteklemektedir: daha önce araştırma deneyimi olan katılımcılar olmayanlara göre tez konusu belirleme, literatür taraması yapma ve tez önerisi yapma konularında daha az oranda güçlük yaşamışlardır ($p<0.05$). Literatür taraması için öğrenciler bağlı bulunduğu üniversitenin veri tabanından yararlanmada güçlük yaşamışlardır.

Katılımcıların çoğu üniversitelerinde veri tabanı sisteminin olduğunu bildirmiş (Tablo 4.2) olmalarına rağmen veri tabanını kullanmada güçlük yaşamaları, veri tabanı sisteminin etkin bir şekilde nasıl kullanılacağını bilmedikleri ya da öğrenmediklerini düşündürmektedir.

Hemşirelik tezlerinin büyük bir çoğunluğu hastanede yapılmaktadır. Bu nedenle ilgili klinik veya hastaneden izin alınması aşamasında, zaman veya kurumsal işleyişe bağlı prosedürler, kısıtlı zamanda tamamlanması gereken tez sürecinde araştırmacıların güçlük yaşamasına neden olabilmektedir. Ayrıca tez verilerini toplamak için anket formunun yapılacağı kurumdan resmi izinlerin alınması gerekir. Bu izinlerin öğrencisi olunan okulun enstitü ya da fakülte sekreterlikleri aracılığıyla o kuruma üst yazılarla izin formları gönderilmesi zamansal olarak güçlükler yaratmaktadır. Çalışmamızda da katılımcıların bu sıkıntıları yaşamış olması nedeniyle bu mahalde bildirimde buldukları değerlendirilmiştir.

Katılımcılar tezlerinde kullandıkları ölçeğe ulaşmada çok fazla güçlük yaşamadıklarını bildirilmişlerdir. Bu durum hemşirelik alanında veri toplama formu olarak ölçek kullanımının yaygın olması ve ihtiyaç duyulan ölçeklere mesleki dayanışmanın bir göstergesi olarak kolay ulaşmalarından kaynaklanmış olabilir. Bizim çalışmamızdan farklı olarak Barutçu ve Onaylı'nın (23) Eğitim Bilimleri alanındaki Tez Sürecinde Karşılaşılan Zorluklar adlı çalışmalarında ise tez sürecini planlayan katılımcıların yaşadıkları en önemli aksaklıklardan birinin ölçekler ile ilgili izinlerin olduğunu bildirmişlerdir. Tezin araştırma yapmaya değer olduğunu gösteren en önemli bölümü olan problem cümlesinin oluşturulması aşamasının daha önce araştırma deneyimi ya da çok iyi bir literatür hazırlığı gerektirmesi, problem cümlesini oluşturmada güçlük yaşama oranının (%73.8) yüksek bulunmasının nedeni olarak gösterilebilir.

Bu çalışmanın ana araştırma konusu olan cerrahi kliniklerde tez çalışmasının oluşturduğu güçlüklerle ilişkin sorular, veri toplama alanı ve örneklem grubu ile ilgili sorulardan oluşturulmuştur. Bu kapsamda tez örneklemi hastalar olan katılımcıların cerrahi operasyona bağlı nedenlerle çalışma sorularına cevap verme konusunda isteksiz olmaları ve hastaların bulunduğu ortama giriş-çıkış yapmaları konusunda güçlük yaşadıklarını belirtmiştir. Örneklem grubu aileler olan iki katılımcıdan biri veri toplama aşamasında güçlük yaşamıştır. Veri toplamada en fazla güçlük yaşayan katılımcılar ise örneklem grubu hemşireler olanlardır. Bu durum anket sorularının içeriğinde de açıklandığı gibi hemşirelerin iş yoğunluğu ve çalışma şekline bağlı nedenlerden kaynaklanmıştır (Tablo 4.4).

Araştırma ortamı ve örneklem sayısına ulaşma ile ilgili maddeler incelendiğinde; katılımcılar veri toplama ve uygulama için cerrahi ortamı kullanmada güçlük yaşadıklarını bildirmişlerdir. Bu durum cerrahi alanların enfeksiyona daha açık olmasının yanında diğer maddelerde de belirtildiği gibi hastaların anket sorularına cevap verme oranının düşük olmasıyla açıklanabilir. Aynı durum tez çalışması için belirlenen örneklem büyüklüğüne ulaşmada yaşanan güçlük durumuyla benzerlik göstermesinin yanında, genelde cerrahi alanda tez konusuna yönelik hasta bulmanın zorluğundan da kaynaklandığı düşünülmektedir.

Katılımcılar istatistik programına ulaşmada, verileri istatistik programına tanımlamada daha az oranda da olsa güçlük yaşamışlardır. En önemli güçlük yaşama alanı ise tez verilerinin istatistiksel analizi için istatistik alanında uzman desteği almada (%61.9, Tablo 4.5) olmuştur. Bu durum katılımcıların istatistik bilgisinin yeterli olmadığını düşündürmektedir. Tezden önce bilimsel araştırma yapmanın tez çalışmasının tüm aşamalarında olduğu gibi istatistik aşamasında da yararlı olduğu değerlendirilmektedir. Güven ve Tunç'un (26) çalışmalarında yüksek lisans öğrencilerinin istatistik bilgileri doktora öğrencilerine göre daha yetersiz bulunmuştur. Bu iki sonuç değerlendirmemizi desteklemektedir. Katılımcıların istatistik maliyetlerini karşılamada da güçlük yaşadığı görülmektedir (Tablo 4.5). Bir önceki maddede tartışılan konu bu madde için de geçerli olup, katılımcıların istatistik bilgilerinin yeterli olmadığından yola çıkarak tezlerinin istatistik analizini ücret karşılığında yaptırdıkları sonucuna varılmıştır.

Tez yapılan üniversitede istatistik birimi olması özellikle tez verilerinin istatistiki değerlendirmelerinde ve yorumlanmasında daha az güçlük oluşturmuştur (Tablo 4.9). Lisansüstü eğitimde araştırma ve istatistik dersleri bulunmakla beraber bu derslerin anlaşılması ve uygulamasının yapılmasında öğrencilerin güçlük yaşadıkları bildirilmektedir (25). Bu nedenle tez çalışmalarının verilerinin istatistik analizinin daha sağlıklı yapılabilmesi ve yorumlanabilmesi için üniversitelerin araştırma yapan öğrencilere destek olmasının yararlı olacağı değerlendirilmiştir.

Katılımcıların, tezin yazımının tüm aşamalarında güçlük yaşadığı görülmektedir. Yüksek lisans öğrencilerinin yaşadığı güçlükleri inceleyen diğer çalışmalarda da öğrencilerin tezin yazım aşamasında deneyim ve bilgi eksikliğine bağlı olarak güçlükler yaşadığı ifade edilmekte; tez aşamasına geçmeden önce öğrencilerin araştırma yapma ve araştırma raporu hazırlama konusunda bilgilendirilmesi ve bir araştırma yapmaları tavsiye edilmektedir (23,25). Bizim çalışmamızdaki Tablo 4. 7'de yer alan bulgular incelendiğinde, benzer bir

değerlendirme yapılabilir. Daha önce araştırma yapan öğrencilerin tezin her aşamasında yapmayanlara göre daha az güçlük yaşaması araştırma deneyiminin olumlu etkisini göstermektedir.

Danışman unvanının tez sürecindeki güçlük yaşama durumuna etkisi incelendiğinde; danışmanın Yardımcı Doçent Doktor olması durumunda algılanan güçlük oranının arttığı görülmektedir (Tablo 4.8). Bu durum üniversitelerde unvan durumlarına göre en fazla ders yükünün Yardımcı Doçent Doktor unvanlı öğretim üyelerinde olmasının yanı sıra danışmanın deneyim durumunun da etkisini göstermesi açısından önemli bir sonuçtur.

Tez dönemine geçmeden önce tez süreci ile ilgili eğitim aldığını belirten öğrenciler almayanlara göre tezin tüm aşamalarında daha az güçlük yaşadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 4.10). Tez süreci öğrencilerin çoğunun ilk kez yaptıkları, belirli bir sürede ve biçimde tamamlamaları gereken yüksek lisans eğitiminin en özgün bölümüdür. Bu aşamada öğrencilerden bundan önceki bölümlerde de belirtildiği gibi pek çok bilgi, deneyim, ifade yeteneği, yazma ve sunum becerisini kazanmaları beklenmektedir. Tez süreci hakkında bilgi vermeye yönelik derslerin yüksek lisans eğitiminin ders döneminde verilmesi, öğrencilerin tez çalışmasını kolaylaştıracak bir yöntem olarak değerlendirilebilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. SONUÇLAR

Cerrahi hemşireliği alanında yüksek lisans tez çalışmasını bitirmiş kişilerin tez çalışması sürecinde karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir.

- Araştırmaya katılan 42 kişinin yaş ortalaması 30.69 ± 3.54 yıl, %83.3'ü kadındır (Tablo 4.1).
- Katılımcıların %64,3'ü evli olup tamamı (%100.0) çalışmaktadır. Tez çalışmasını ikamet ettiği ildeki bir üniversitede yapanların oranı %83.3'tür (Tablo 4.1).
- Tez çalışmalarından 27'si (%64.3) 2014-2016 eğitim öğretim yıllarında tamamlanmış, katılımcıların %47.7'si tez çalışmalarını üç ve dört yarıyıda tamamlamıştır (Tablo 4.1).
- Katılımcıların %85.7'sinin tez çalışmalarını yaptıkları üniversitede veritabanı sistemi mevcuttur. Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğunun (%73.8) tezlerini yaptıkları üniversitede İngilizce çeviri birimi ve (%88.1) istatistik birimi yoktur (Tablo 4.2).
- Katılımcıların %59.5' i tezden önce bilimsel araştırma yapmamış, %76.2' si tez dönemine geçmeden önce tez süreci ile ilgili eğitim almamıştır. Araştırmaya katılan bireylerin %35.7'sinin danışmanları doçenttir (Tablo 4.2).
- Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%71.4) tanımlayıcı tipte araştırma tasarımını kullandığını, %61.9'u ölçek kullandığını ifade etmiştir (Tablo 4.2).
- Araştırmaya katılan bireylerin %47.6' sı tezlerinin istatistiksel analizlerini istatistik alanında uzman kişiye yaptırmıştır (Tablo 4.2).
- Katılımcıların çoğu tezin hazırlık, uygulama, veri toplama, istatistik ve tezin yazım aşamalarında güçlük yaşadığını belirtmiştir (Tablo 4.3, Tablo 4.4, Tablo 4.5, Tablo 4.6).

- Tez çalışmasında örneklem grubu olarak hastaları araştırmalarına dahil eden 26 katılımcının %84.6'sı hastaların tıbbi durumu nedeniyle sorularına cevap almada orta ve çok güçlük yaşadığını belirtmiştir. Hastaların bulunduğu ortama bağlı orta ve çok güçlük yaşayanların oranı % 65.4 olmuştur (Tablo 4.4).
- Örneklem grubunu ailelerin oluşturduğu 2 katılımcıdan biri (%50.0) orta derecede güçlük yaşadığını ifade etmiştir (Tablo 4.4).
- Tez örneklemini olarak hemşirelerle çalışan 15 katılımcının%86.7'si hemşirelere ulaşmada orta ve çok güçlük yaşarken, %73.3'ü hemşirelerin çalışmaya katılmaya gönüllü olmaları konusunda orta derecede güçlük yaşamıştır (Tablo 4.4).
- Veri toplama yeri cerrahi alan olan 36 katılımcının %72.2'si, tez çalışmasını kendi çalıştığı kurum dışında yapan 26 katılımcının %47.0'si veri toplamada orta ve çok derecede güçlük yaşamıştır (Tablo 4.4).
- Tez çalışmasında hedeflenen örneklem büyüklüğüne ulaşmada orta ve çok güçlük yaşayan katılımcı oranı %76.1 olarak gerçekleşmiştir (Tablo 4.4).
- Tezden önce bilimsel araştırma yapma durumunun tez sürecinde yaşanılan güçlük üzerine etkisi incelendiğinde, tezden önce bilimsel araştırma yapmayanların tez konusunu belirlemede ve tez konusu ile ilgili kapsamlı literatür taraması yapmada çok derecede güçlük yaşadığı ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulundu ($p<0.05$) (Tablo 4.7).
- Tezden önce bilimsel araştırma yapan katılımcıların %64.7'si tez önerisi hazırlamada ve araştırmanın örneklem sayısını belirlemede az derecede güçlük yaşadığı, yapmayanların %68.0'inin orta ve çok derecede güçlük yaşadığı ve gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğu saptandı ($p<0.05$) (Tablo 4.7).
- Tezden önce bilimsel bir araştırma yürütenlerin %58.9'unun, yürütmeyenlerin %84.0'ünün tezin problem cümlesini oluşturmada orta ve çok derecede güçlük yaşadığı saptandı ($p<0.05$). Tezden önce bilimsel araştırma yaptığını ifade edenlerin %58.8'i, yapmayanların %24.0'ünün bir araştırmanın gereç ve yöntem bölümünü oluşturmada az derecede güçlük yaşadığını ifade ettikleri saptandı ($p<0.05$) (Tablo 4.7).

- Tezden önce bilimsel araştırma yaptığını ifade edenlerin %58.8'i, yapmayanların %24.0'ünün araştırmanın gereç ve yöntem bölümünü oluşturmada az derecede güçlük yaşadığını ifade ettikleri saptandı (**p<0.05**) (Tablo 4.7).
- Tez çalışmasını yapmadan önce bilimsel bir araştırma yapan bireylerin %76.5'inin yapmayanların ise %96.0'sının tezin tartışma bölümünü yazmada ve tez içinde kaynakça bölümünde kaynakların gösterimi konusunda orta ve çok derecede güçlük yaşadığı saptandı (**p<0.05**). Kaynakların gösterimi konusunda daha önce araştırma yapanların %53.0'ü, yapmayanların %96.0'sı orta ve çok derecede güçlük yaşadığını ifade etmiştir (**p<0.05**) (Tablo 4.7).
- Katılımcıların tez danışmanlarının akademik unvanları ile tez yazım aşamasında yeterli danışman desteği almaya yönelik algıladıkları güçlük oranları karşılaştırıldığında Yardımcı Doçent Doktor danışmanlığında olan katılımcıların %61.5'inin tez yazım aşamasında yeterli danışman desteği almada çok derecede güçlük yaşadığı ve gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğu saptandı (**p<0.05**) (Tablo 4.8).
- Tezin enstitü yazım kılavuzuna göre düzenlenmesi aşamasında danışmanı Yardımcı Doçent Doktor olanların %69.2'si çok güçlük yaşarken, Doçent Doktor olanların %40.0'ı, Profesör Doktor olanların ise %21.4'ü bu alanda çok güçlük yaşamıştır (**p<0.05**) (Tablo 4.8).
- Tez çalışmasının yürütüldüğü üniversitede istatistik biriminin olmasının istatistik programına ulaşma, verileri istatistik programına girmeye ve analiz sonuçlarını yorumlamaya etkisi olmamıştır (**p>0.05**) (Tablo 4.9).
- Tez verilerinin istatistik analizi için uzman desteği almada, istatistik birimi olanların %60'ı (3 kişi) orta derecede olmayanların %62.1'i orta ve çok derecede güçlük yaşadıklarını belirtmiştir. İstatistik maliyetlerini karşılamada istatistik birimi olan 3 kişiden 2'si (%66.7) orta derecede güçlük yaşamış, istatistik birimi olmayan 17 kişiden 14'ü (%82.4) orta ve çok derecede güçlük yaşadığını ifade etmiştir (**p<0.05**) (Tablo 4.9).
- Tez çalışmasının yürütüldüğü üniversitede katılımcıların tez dönemine geçmeden önce tez süreci ile ilgili eğitim alma durumlarının, tez sürecinde güçlük

algılanması ile ilgili durumlarının karşılaştırılmasında tez süreci ile ilgili eğitim alanların %40'ı tabloları oluşturmada çok güçlük yaşarken, eğitim almayanların %71.9'u bu konuda orta ve çok derecede güçlük yaşamıştır ($p < 0.05$) (Tablo 4.10).

- Sonuç olarak; cerrahi hemşireliği alanında tez çalışmasını tamamlayan kişilerin tez çalışmasının her aşamasında güçlükler yaşadıkları tespit edilmiştir. Örneklem grubu olarak hemşire, hasta ve aile ile çalışıldığından; örneklem grubunun, tıbbi durumu, iş yoğunluğu ve soruları cevaplamaya gönüllü olmak gibi nedenlerle katılımcıların çoğu cerrahi alanlarda veri toplamada güçlük yaşamıştır.
- Tez çalışmasından önce bilimsel araştırma yapmak, tez süreci ile ilgili eğitim almak öğrencisi olunan okulda istatistik biriminin olması algılanan güçlüğü azaltmasını sağlamıştır.

6.2. ÖNERİLER

- Öğrencilerin, tez sürecine hazırlanabilmesi için tez çalışmasının tüm basamakları hakkında eğitim verilmesi ya da bu kapsamda ders planlanması
- Cerrahi alanlardan kaynaklanan güçlüklerin azaltılarak, veri toplamanın kolaylaştırılması, kaliteli çalışmaların yapılmasında önemli bir etken olarak düşünüldüğünden danışman, bölüm ya da enstitü bazında hastane veya klinikler ile iletişimin artırılması,
- Tez çalışmasına başlamadan önce öğrencilere bilimsel bir araştırma yaptırılması,
- Lisans üstü eğitim veren üniversitelerde istatistik birimlerinin oluşturulması,
- Bu çalışmanın hemşirelik bölümünün diğer anabilim dalı ve bilim dallarında da yapılması,
- Bu çalışmanın daha büyük bir örneklem grubu ile yapılması,
- Araştırmanın doktora tezi yapan kişilerde yapılması ve sonuçlarının karşılaştırılması önerilebilir.

6.3. SINIRLILIKLAR

- Cerrahi hastalıkları hemşireliği alanında tez yapmış ve araştırmacı tarafından gönderilen anket formlarını gönüllü olarak dolduran 42 kişinin verileriyle sınırlıdır ve genellenemez.
- Katılımcılardan alınan cevaplar objektiftir bir ölçüm değil katılımcıların sübjektif ifadelerinden oluşturulmuştur.
- Bu çalışmanın örneklemini oluşturan katılımcıların tez yapma dönemleri 2010 ile 2016 yıllarını kapsadığından sorulara verdiği cevaplarda unutma faktörü göz önüne alınmalıdır.
- Katılımcılardan sadece danışman unvanları istenmiş ve öğretim üyeliğinde geçirdikleri süre ve deneyim sorgulanmamıştır.

KAYNAKLAR

1. Özmen Z.M., Aydın Güç F. (2013). Doktora Eğitimi ile İlgili Yaşanan Zorluklar ve Baş Etme Stratejileri: Durum Çalışması. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 3(3): 214-219.
2. Bakioğlu A., Gürdal A., (2001). Lisansüstü Tezlerde Danışman ve Öğrencilerin Rol Algıları: Yönetim İçin Göstergeler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 21: 9-18.
3. International Council of Nurses Definition of Nursing. (2010). <http://www.icn.ch/about-icn/icn-definition-of-nursing/> [12.10.2017].
4. American Nurses Association. <http://www.nursingworld.org/> [10.10.2017].
5. Türk Hemşireler Derneği. <http://www.turkhemsirelerderneği.org.tr/tr.aspx> [16.10.2017].
6. 5634 sayılı “Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” 2 Mayıs 2007. Sayı: 26510. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/05/20070502-3.htm> [15.10.2017].
7. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) İstatistikler. <https://istatistik.yok.gov.tr/> [13.10.2017].
8. Eti Aslan F. (2009). Cerrahi Hemşireliğinin Tarihçesi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 12(1): 104-113.
9. Özer N. (2016) Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliğinin Tarihçesi Cerrahinin Sınıflandırılması Cerrahi Gerektiren Durumlar ve Hasta Üzerindeki Etkileri. Eti Aslan F. (Ed.), *Cerrahi Bakım*. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi. 3-38.
10. Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Lisans Programı. <http://sben.hku.edu.tr/Bolum/Hemsirelik-Yuksekk-Lisans/1> [01.11.2017].
11. Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği. 20 Nisan 2016. Sayı: 29690. http://www.yok.gov.tr/documents/18755141/21995093/10_lisansustu_egitim_ve_ogretim_y%C3%B6netmeliği.pdf [14.10.2017].
12. Ulusoy M. F. (1998). Türkiye’de Hemşirelik Eğitiminin Tarihsel Süreci. *C. Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 2(1): 1-8.
13. Aksayan S., & Çimete G. (2000). Nursing education and practice in Turkey. *Journal of Nursing Scholarship; Second Quarter*. 32 (2): 211-212.

14. Katılmış A., Çelik H., Kop Y. (2013). Türkiye’de Yüksek Lisans Öğreniminde Yaşanan Sorunlar: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Örneği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*. 12(1): 108-122.
15. Ketefian S., Davidson P., Daly J., Chang E., Srisubhan W. (2005). Issues And Challenges İn International Doctoral Education İn Nursing. *Nursing And Health Sciences*. 7(3): 150-156.
16. Akdemir N., Özdemir L., Akyar İ. (2011). Türkiye’de Mezuniyet Sonrası Eğitim Kapsamında İç Hastalıkları Hemşirelik Eğitiminin Durumu. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 14 (1), 50-58.
17. Kocaman G, Yürümezoğlu H.A. (2015). Türkiye’de Hemşirelik Eğitiminin Durum Analizi: Sayılarla Hemşirelik Eğitimi (1996-2015). *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* 5(3): 255-262.
18. Dinçer Y. (2012). Hemşirelerin Araştırmalara İlişkin Görüşlerinin ve Uygulamalarında Araştırma Sonuçlarını Kullanmalarını Engelleyen Faktörlerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
19. Öztürk A., Kaya N., Ayık S., Uygur E., Cengiz A. (2010). Hemşirelik Uygulamalarında Araştırma Sonuçlarının Kullanımında Engeller. *İ.Ü.F.N Hem. Derg.* 18(3): 144-155.
20. Erdoğan V. (2008). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Hastanelerinde Çalışan Hemşirelerin Araştırma Kullanım Engellerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelikte Yönetim ABD, İzmir.
21. Tierney AJ. Research in Nursing Practice. In: Cormack D.F.S. The Research Process in Nursing. *Third Edition. London, Bleccwell Science*.1996: 393-397.
22. Uyer G. (1993). Hemşirelik ve Yönetim. Ankara, Hürbilek Matbaacılık.
23. Barutçu F, Onaylı S. (2016). Tez Sürecinde Karşılaşılan Zorluklar. Pegem Atıf İndeksi, North America, 0, <http://www.pegemindex.net/index.php/Pati/article/view/9786053183563b2.042> [01.12 2017].
24. Davis LL. (1992). Instrument review: Getting the most from a panel of experts. *Applied Nursing Research*. 5: 194-7.
25. Katılmış A., Çelik H., Kop Y. (2013). Türkiye’de Yüksek Lisans Öğreniminde Yaşanan Sorunlar: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Örneği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*. 12(1): 108-122.

26. Güven İ., Tunç B. (2007). Lisansüstü Öğretim Öğrencilerinin Akademik Sorunları. *Milli Eğitim Dergisi*. 173: 157-171.
27. Sayan Y., Aksu H.H. (2005). Akademik Personel Olmadan Lisansüstü Eğitim Yapan Bireylerin Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Nitel Çalışma: Dokuz Eylül Üniversitesi-Balıkesir Üniversitesi Durum Belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi* 17: 59-66.
28. Tortumluoğlu G., Özyazıcıoğlu N. (2004). Akademisyenlerin Araştırma Yaparken ve Yayınlatırken Karşılaştıkları Güçlükler ve Bunun Üzerine Doktora Eğitiminin Etkisi. *Uluslar arası İnsan Bilimleri Dergisi*. 1(1): 1-9.
29. Kanbay Y., Aslan Ö., Işık E., Kılıç N. (2013). Hemşirelik Lisans Öğrencilerinin Problem Çözme ve Eleştirel Düşünme Becerileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 3(3): 244-251.
30. Öztürk N., Ulusoy H. (2008). Lisans ve Yüksek Lisans Hemşirelik Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Düzeyleri ve Eleştirel Düşünmeyi Etkileyen Faktörler. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*. 1(1): 15-25.

EKLER

EK 1

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ENSTİTÜ YÖNETİM KURULU TOPLANTI TUTANAĞI

Karar no : 2016/027

Karar tarihi : 08.11.2016

Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Enstitü Yönetim Kurulu 08.11.2016 tarihinde toplanarak aşağıdaki kararları almıştır.

1- Enstitümüz Hemşirelik Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi 154101086 numaralı **Kayhan AVSEREN**'in kayıt dondurma formu incelenmiş ve mazeretine istinaden Hemşirelik Anabilim Dalı Başkanlığının uygun görüşü alınarak, 2016 – 2017 “Güz” yarıyılında izinli sayılmasına,

2- Hemşirelik Anabilim Dalı Doktora Programı öğrencisi 154115006 numaralı **Sezer AVCI** 02.11.2016 tarihinde yapılan Doktora Yeterlik yazılı ve sözlü sınavında başarılı olmuştur. Adı geçen öğrencinin Anabilim Dalının önerisi ile Tez İzleme Komitesinin oluşturulmasına;

3- Hemşirelik Anabilim Dalı Hemşirelik Tezli Yüksek Lisans Programı'na kayıtlı Tez dönemi öğrencileri tarafından Enstitü Yönetim Kurulu'na sunulan tez konuları görüşülmüş ve Tablo'da belirtilen şekilde kabulüne;

ÖĞRENCİNİN NUMARASI ADI-SOYADI	TEZ KONUSU
154101049 Sibel CANBAL	0 – 1 yaş grubu bebeği olan annelerin ani bebek ölüm sendromu risk faktörleri hakkında bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi
154101025 Nurten ÖZÇALKAP	Farklı yaş grubundaki gebelerin gebelik ve anneliğe uyumlarının karşılaştırılması
154101006 Mehmet Eren GÖKÇEN	Cerrahi hemşireliği alanında yüksek lisans tez çalışmasını tamamlayan bireylerin tez çalışması sırasında karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi
154101032 Mustafa ŞAHİN	Cerrahi yoğun bakım ünitesinde yatan hastaların algıladıkları çevresel stresörlerin belirlenmesi
154101052 Fatih DOĞAN	Pediyatri kliniğinde çocuğu tedavi gören ebeveynlerin çocuklarının hastalıkları ile ilgili internet kullanım durumlarının belirlenmesi
154101026 Mehmet AHRAZ	Koroner anjiyografi sonrası koroner arter bypass greft cerrahisi önerilen hastalarda hemşirenin eğitici hasta danışmanlığı rolünün hastanın anksiyete ve cerrahi kararına etkisi
154101046 Fazilet İSLAMTÜRK	Kolostomili hastaların stomalı yaşama uyumlarının ve yaşam kalitelerinin incelenmesi
154101047 Esra KÖK	Gastrointestinal onkolojik cerrahi geçiren hastalarda spiritualite ve yaşam kalitesinin belirlenmesi

4- Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Tezli Yüksek Lisans Programı'na kayıtlı Tez dönemi öğrencileri tarafından Enstitü Yönetim Kurulu'na sunulan tez konuları görüşülmüş ve Tablo'da belirtilen şekilde kabulüne;

ÖĞRENCİNİN NUMARASI ADI-SOYADI	TEZ KONUSU
154102011 Begümhan TURHAN	Fizyoterapistlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi

EK 1 (devam)

(2016/027 Sayı ve 08.11.2016 Tarihli Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu Kararı 2. Sayfasıdır.)

5- Beslenme ve Diyetetik Anabilim Dalı Beslenme ve Diyetetik Tezli Yüksek Lisans Programı'na kayıtlı Tez dönemi öğrencileri tarafından Enstitü Yönetim Kurulu'na sunulan tez konuları görüşülmüş ve Tablo'da belirtilen şekilde kabulüne;

ÖĞRENCİNİN NUMARASI ADI-SOYADI	TEZ KONUSU
154103003 Bedriye AYATA	Gaziantep Nizip ilçesinde yaşayan obez ve insülin direnci olan kadınlarda ağırlık kaybının insülin direncine etkisi
154103014 Elif Ezgi SAĞLAM	Gaziantep ilinde yaşayan farklı sosyoekonomik düzeydeki yetişkin kadınların beslenme durumunun sağlıklı yeme indeksi ile değerlendirilmesi
154103025 Almila KUYUCU	Bariatrik cerrahi uygulanmış hastalarının ameliyat sonrası altı ay ve üzeri sürede vücut ağırlığı kaybının, besin tüketim durumunun ve bazı biyokimyasal bulgularının belirlenmesi
154103026 Ceren DİNÇER	İlköğretim öğrencilerinin beslenme durumunu ve içecek tercihini etkileyen etmenlerin incelenmesi
154103016 Ufuk Ayşe KEPKEP	Anne ile yenidoğan bebeğin serum D vitamini düzeylerinin ve etkileşimlerinin belirlenmesi
154103017 Merve ELHATUSARU	Özel bir okul yemekhanesinde oluşan besin artık miktarlarının ve maliyetinin saptanması

Oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Ayla YAVA
Başkan
(Enstitü Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Çiğdem KÖÇKAR
Üye
(Enstitü Müdür Yardımcısı)

Prof. Dr. Zerrin PELİN
Üye

Aylin FİLİZ
Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Sekreteri

Prof. Dr. Kezban BAYRAMLAR
Üye

Doç. Dr. Tülay ORTABAĞ
Üye

ASLI GİBİDİR

T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
(Sağlık Bilimleri Yüksekokulu)

09.11.2016

Sayın Mehmet Eren GÖKÇEN

“Cerrahi Hemşireliği Alanında Yüksek Lisans Tez Çalışmasını Tamamlayan Bireylerin Tez Çalışması Sırasında Karşılaştıkları Güçlüklerin Belirlenmesi” konulu çalışmanız 09.11.2016 tarih ve 2016-13 nolu girişimsel olmayan araştırmalar etik kurul kararı uyarınca uygun bulunmuş olup;

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Zerrin PELİN
Rektör Yardımcısı
Etik Kurul Başkanı

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ YÜKSEKOKULU
GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU KARARI

Karar No : 2016/13
Karar Tarihi : 09.11.2016

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu aşağıdaki kararları almıştır.

Murat ERTEN'in "...*Cerrahi Yoğun Bakım Ünitesinde Görev Yapan Sağlık Çalışanlarının El Yıkama Durumlarının Değerlendirilmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Mehmet AHRAZ'ın "...*Koroner Anjiyografi Sonrası Koroner Arter Bypass Greft Cerrahisi Önerilen Hastalarda Hemşirenin Eğitici Hasta Danışmanlığı Rolünün Hastanın Anksiyete ve Cerrahi Kararına Etkisi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,

İbrahim KÜÇÜKCAN'ın "...*Telli, Vurmalı ve Yaylı Ensturman Kullanan Müzisyenlerde Palmar Deri Rezistansının El Becerisi ve İnce Motor Kavrama Üzerine Etkisinin Araştırılması ...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Fazilet İSLAMTÜRK'ün "...*Kolostomili Hastaların Stomalı Yaşama Uyumlarının ve Yaşam Kalitelerinin İncelenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Bedriye AYATA MARANGOZ'un "...*Gaziantep Nizip İlçesinde Yaşayan Obez ve İnsülin Direnci Olan Kadınlarda Ağrlık Kaybının İnsülin Direncine Etkisi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Esra KÖK'ün "...*Gastrointestinal Onkolojik Cerrahi Geçiren Hastalarda Spiritualite ve Yaşam Kalitesinin Belirlenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Elif Ezgi SAĞLAM'ın "...*Gaziantep İlinde Yaşayan Farklı Sosyoekonomik Düzeydeki Yetişkin Kadınların Beslenme Durumunun Sağlıklı Yeme İndeksi ile Değerlendirilmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Almila KUYUCU'nun "...*Bariatrik Cerrahi Uygulanmış Hastalarının Ameliyat Sonrası Altı Ay ve Üzeri Sürede Vücut Ağırlığı Kaybının, Besin Tüketim Durumunun ve Bazı Biyokimyasal Bulgularının Belirlenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Fatih DOĞAN'ın "...*Pediatric Kliniğinde Çocuğu Tedavi Gören Ebeveynlerin Çocuklarının Hastalıkları ile İlgili İnternet Kullanım Durumlarının Belirlenmesi...*" konulu çalışmanın yürütülmesinin,

Mustafa ŞAHİN'in "...*Cerrahi Yoğun Bakım Ünitesinde Yatan Hastaların Algıladıkları Çevresel Stresörlerin Belirlenmesi...*" konulu çalışmanın yürütülmesinin,

Suzan HAVLİOĞLU'nun "...Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne Gelen Gebelerin Sağlık Okur Yazarlığı ve Doğum Öncesi Bakıma Yönelik Gereksinimlerinin Belirlenmesi..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Mehmet Eren GÖKÇEN'in "...Cerrahi Hemşireliği Alanında Yüksek Lisans Tez Çalışmasını Tamamlayan Bireylerin Tez Çalışması Sırasında Karşılaştıkları Güçlüklerin Belirlenmesi..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Öğr. Gör. Begümhan TURHAN'ın "...Fizyoterapistlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Hakan POLAT'ın "...Fibromiyalji Hastalarında Skapular Stabilizasyon Egzersiz Eğitiminin Postür ve Ağrı Üzerindeki Etkisi..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Nurten ÖZÇALKAP'ın "...Farklı Yaş Grubundaki Gebelerin, Gebelik ve Anneliğe Uyularının Karşılaştırılması..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Sibel CANBAL'ın "...0-1 Yaş Grubu Bebeği Olan Annelerin Ani Bebek Ölümü Sendromu Risk Faktörleri Hakkında Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Ceren DİNÇER'in "...İlköğretim Öğrencilerinin Beslenme Durumunu ve İçecek Tercihini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Bircan UÇAN'ın "...Sualtı Hokeyi Yapan Sporcuların Fiziksel Performans Düzeylerinin İncelenmesi..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Ufuk Ayşe KEPKEP'in "...Anne İle Yeni Doğan Bebeğin Serum D Vitamini Düzeylerinin Belirlenmesi ve Etkileşimlerinin İrdelenmesi..." konulu çalışmasının reddinin,

Uygun olduğuna oy birliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. Zerrin PELİN
Başkan

Prof. Dr. Yasemin BEYHAN
Üye

Prof. Dr. Yavuz YAKUT
Üye

Prof. Dr. Kezban BAYRAMLAR
Üye

Güven HOŞ
T.C. Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Dekanı
ASLI GİBİDİR

Prof. Dr. Ayta YAVA
Üye

Doç. Dr. Tülay ORTABAĞ
Üye

Yrd. Doç. Dr. Çiğdem KÖÇKAR
Üye

“Cerrahi Hemşireliği Alanında Yüksek Lisans Tez Çalışmasını Tamamlayan Bireylerin Karşılaştıkları Güçlüklerin Belirlenmesi” Adlı Tez Çalışması

Bu form, tez çalışması sürecinizdeki güçlüklerin belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Oluşturulan formda isminiz istenmeyecektir. İlk bölümde kişisel bilgilerinizle ilgili maddeler yer almaktadır. İkinci bölümde tez sürecinizde yaşadığınız güçlükleri ölçen sorular üçüncü bölümde yer almaktadır.

Vereceğiniz cevaplar tamamen bilimsel amaçlar için kullanılacaktır.

Değerli katkılarınız ve samimi cevaplarınız için teşekkür ederim, saygılarımla.

Yüksek Lisans Öğrencisi: Mehmet Eren GÖKÇEN – Hasan Kalyoncu Üniversitesi
İletişim: eren.gokcen@hku.edu.tr

I. Bölüm. Sosyo-Demografik Bilgiler

1- Doğum yılı:.....(Lütfen yıl olarak yazınız. Örneğin, 1985)

2- Cinsiyet: 1- Kadın 2- Erkek

3- Medeni durum: 1- Evli 2- Bekar

4- Tez döneminde iken çalışma durumu: 1- Çalışıyordum 2- Çalışmıyordum

5- Tez döneminde öğrencisi olduğunuz okul ile aynı ilde ikamet etme durumu:

1- Evet 2- Hayır

6- Tezi bitirme yılı

1- 2010 2- 2011 3- 2012 4- 2013 5- 2014 6- 2015 7- 2016

7- Tezinizi kaç yarıyılta bitirdiniz.

1- Bir yarıyıl 2- İki yarıyıl 3- Üç yarıyıl 4- Dört yarıyıl 5- Beş yarıyıl

6- Altı yarıyıl 7- Yedi yarıyıl 8- Sekiz yarıyıl 9- Dokuz ve üstü yarıyıl

Yüksek lisans eğitiminizi aldığınız kurumda;

8- Bilimsel verilere ulaşacak veri tabanı sistemi olma durumu: 1- Var 2- Yok

9- İngilizce çeviri desteği birimi olma durumu: 1- Var 2- Yok

10- İstatistik birimi olma durumu: 1- Var 2- Yok

11- Tez çalışmasına başlamadan önce herhangi bir bilimsel araştırma çalışması yaptınız mı?

1- Evet 2- Hayır

12- Tez dönemine geçmeden önce tez süreci ile ilgili bir eğitim aldınız mı?

1- Evet 2- Hayır

13- Danışman hocanızın ünvanı

1- Yardımcı Doçent Doktor 2- Doçent Doktor 3- Profesör Doktor

14- Tezinizde kullandığınız araştırma tasarımı hangisidir. (Tanımlayıcı, Kesitsel, Vaka-Kontrol, Deneysel vs.)

.....

15- Tezinizde Ulusal/Uluslar arası bir ölçek kullandınız mı?

1) Evet 2) Hayır

16- Tezinizin istatistiğini kim yaptı ?

1) Kendim 2) Danışmanım 3) Kendim ve Danışmanım

4) İstatistik Uzmanı

II. Bölüm. Tez Sürecinde Yaşanılan Güçlükleri Belirlemeye Yönelik Sorular

17. Tez konusunu belirlemede,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

18. Tez konusuyla ilgili kapsamlı literatür taraması yapmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

19. Literatür taraması ile ilgili öğrencisi olduğunuz okulun ücretsiz veri tabanından yararlanmada.

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

20. Tez önerisi hazırlamada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

21. Araştırma için kurumdan (klinik, başhekimlik, sorumlu hekim vs.) izin almada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

22. Resmi yazışmaların zamanında tamamlanmasında,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23. Tez çalışmasında cerrahi alana yönelik veri toplanabilecek örneklem grupları aşağıda listelenmiştir. Örneklem grubunuzun/gruplarınızın özelliğine uygun olan gruptaki soruları yanıtlayınız

(23a-Hastalar, 23b-Aileler, 23c-Hemşireler,23d- Öğrenciler, 23e-Öğretim elemanı/üyesi)

23A. HASTALAR:

23a1- Hastaların cerrahi operasyona bağlı nedenlerle çalışma sorularına cevap vermesi konusunda.

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23a2- Hastaların bulunduğu ortam (örneğin yoğun bakımda olması) nedeniyle giriş-çıkış yapma konusunda,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23a3- Araştırmayı yürüttüğüm yerin kendi çalıştığım kurum olmaması nedeniyle,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23B AİLELER:

23b1- Hastaların ailelerine ulaşmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23b2- Aile bireyleri ile iletişime geçmede,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23b3- Aile bireylerinin soruları yanıtlamasında,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23C HEMŞİRELER:

23c1- İş yoğunluklarından dolayı cerrahi alandaki hemşirelere ulaşmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23c2- Vardiya usulü çalışmaları sebebiyle hemşirelere ulaşmakta,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23c3- Hemşirelerin çalışmaya katılmaya gönüllü olmaları konusunda.

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23D ÖĞRENCİLER:

23d1- Çalışmaya katılacak öğrencilere ders yoğunluğundan dolayı ulaşmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23d2- Soru formunun cevaplanma oranının az olmasından dolayı yeterli sayıda örnekleme ulaşmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23E ÖĞRETİM ELEMANI / ÜYESİ:

23e1- İş yoğunlukları nedeniyle öğretim elemanına ulaşmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

23e2- Soru formu cevaplama oranının az olmasından dolayı belirlenen örneklem büyüklüğüne ulaşmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

24. Veri toplama/Uygulama için Cerrahi ortamı kullanmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

25. (Tezinizde Ulusal/uluslararası bir ölçek kullandıysanız)

Kullandığınız ölçeğe ulaşmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

26. (Tezinizde Ulusal/uluslararası bir ölçek kullandıysanız)

Kullandığınız ölçekle ilgili izin almada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

27. Araştırmanın örneklem sayısını belirlemede,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

28. Tez çalışması için belirlenen örneklem büyüklüğüne ulaşmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

29. Tezinizin problem cümlesini oluşturmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

30. Yazım aşamasında yeterli danışman desteği almada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

31. Gereç ve yöntem oluşturmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

32. Verileri analiz etmek için istatistik programına ulaşmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 Çok güçlük yaşadım.

33. Verileri istatistik programına girmede,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

34. Tez verilerinin istatistiksel analizi için İstatistik alanında uzman desteği almada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

35. Varsa istatistik maliyetlerini karşılamada,

(Maliyet gerekmedi ise bu soruyu geçiniz.)

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

36. İstatistiksel analiz sonuçlarını (bulguları) yorumlamada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

37. Tabloları oluşturmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

38. Bulgular bölümünü yazmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

39. Tartışma kısmını yazmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

40. Tez içinde ve kaynakça bölümünde kaynakların gösterimi konusunda,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

41. Tez verilerini topladıktan sonra tezin yazım aşamasıyla ilgili kalan sürede tezin yazımını tamamlamada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

42. Tezin zamanında bitirilmesi konusunda,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

43. Enstitünün tez yazım kılavuzuna göre tezi düzenleme konusunda,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

44. İntihal programı değerlendirmesine göre uygun düzeltmeleri yapmada,

Hiç güçlük yaşamadım 0 1 2 3 4 **Çok güçlük yaşadım.**

GÖNÜLLÜLERİ BİLGİLENDİRME VE OLUR (RIZA) FORMU

Bu çalışma Cerrahi Hemşireliği Alanında Yüksek Lisans Tez Çalışmasını Tamamlayan Bireylerin Tez Çalışması Sırasında Karşılaştıkları Güçlüklerin Belirlenmesi amacıyla yapılmaktadır. Bu araştırma çerçevesinde araştırmacı tarafından size yöneltilen soruları cevaplamanız istenecek ve yanıtlarınız araştırmada kullanılmak üzere kaydedilecektir. Araştırma kapsamında vereceğiniz bilgiler gizli tutulacak ve hiçbir şekilde sizin isminiz belirtilerek açıklanmayacaktır. Bu bilgiler, farklı bir araştırma/uygulamada da kullanılmayacaktır. Bu çalışmaya katılmanız için sizden herhangi bir ücret istenmeyecek, çalışmaya katıldığınız için size ek bir ödeme de yapılmayacaktır. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalıdır. Çalışmaya katılmama ya da kabul ettikten sonra vazgeçme hakkına sahipsiniz. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

YUKARIDAKİ BİLGİLERİ OKUDUM, BUNLAR HAKKINDA BANA YAZILI VE SÖZLÜ AÇIKLAMA YAPILDI. BU KOŞULLARDA SÖZ KONUSU ARAŞTIRMAYA KENDİ RIZAMLA, HİÇBİR BASKI VE ZORLAMA OLMAKSIZIN KATILMAYI KABUL EDİYORUM.

Gönüllünün Adı, Soyadı, İmzası, Adresi (varsa telefon numarası)

Araştırmayı yapan sorumlu araştırmacının Adı, Soyadı, İmzası

Mehmet Eren GÖKÇEN

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI İNTİHAL RAPORU FORMU

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Tarih: 14/12/2017

Tez Başlığı / Konusu: "Cerrahi Hemşireliği Alanında Yüksek Lisans Tez Çalışmasını Tamamlayan Bireylerin Tez Çalışması Sırasında Karşılaştıkları Güçlüklerin Belirlenmesi"

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın giriş, ana bölümler ve sonuç kısımlarından oluşan toplam 37 sayfalık kısmına ilişkin, 14/12/2017 tarihinde Enstitü Sekreterliği tarafından **TURNİTİN** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı alıntılar dahil % 11 'dur. (Benzerlik oranı; alıntılar dahil %30'un üzerindeyse açıklama gerekmektedir).

Uygulanan filtrelemeler:

- Kaynakça hariç
 Alıntılar dahil
 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Açıklamalar

Hasan Kalyoncu Üniversitesi **TURNİTİN** adlı intihal tespit programı sonucunda; azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

14.12.2017

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Mehmet Eren GÖKÇEN

Öğrenci No: 154101006

Anabilim Dalı: Hemşirelik

Program: Tezli Yüksek Lisans

Statüsü: Y.Lisans Doktora

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Prof. Dr. Ayla YAVUZ

(Ünvan, Ad Soyad, İmza)

ÖZGEÇMİŞ

1. Adı Soyadı : Mehmet Eren GÖKÇEN

İletişim Bilgileri

Adres : Şahintepe Mah. 133374 nolu sok. Zeugma Rezidans No:6
Kat:11 Daire:65 Şahinbey/GAZİANTEP

Telefon : 05544322324

Mail : mehmeterengokcen@gmail.com

2. Doğum Tarihi : 01.04.1989

3. Öğrenim Durumu : Yüksek Lisans

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Lisans	Hemşirelik	Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Hemşirelikte Lisans Programı	2011-2015
Yüksek Lisans	Hemşirelik	Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelikte Yüksek Lisans Programı	2015-2018